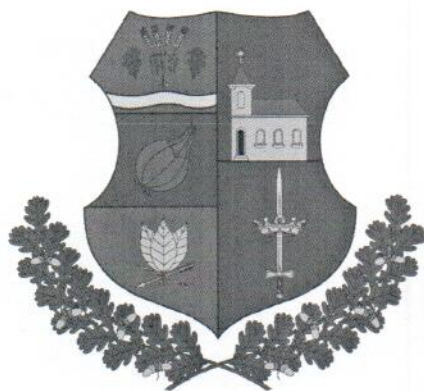

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Nagyér Község Önkormányzata

2013.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	5
Célok.....	5
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	7
1. Jogszabályi háttér bemutatása	7
2. Stratégiai környezet bemutatása	8
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	9
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	18
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	23
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	25
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	28
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	31
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	32
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	33
1. A HEP IT részletei	33
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	33
A beavatkozások megvalósítói	34
Jövőképünk.....	34
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	35
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	45
3. Megvalósítás	46
A megvalósítás előkészítése	46
A megvalósítás folyamata	46
Monitoring és visszacsatolás.....	48
Nyilvánosság	48
Érvényesülés, módosítás	49
4. Elfogadás módja és dátuma	50

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, nagyér Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Nagyér község, Csongrád megye dél-keleti részén fekszik, lakosainak száma 625 fő. Területe 1260 Ha, - ebből 84 Ha. belterület. Hajdan Csanád Vármegyéhez tartozott. Már a középkorban is volt itt lakott település, melyet Székegyháznak hívtak. A török pusztította el, így az újra benépesülésre az 1820-1840-es évekig várni kellett.

Dohánytermesztőket telepítettek ide, először 40, majd 70 családot. Erről 1843-ban tesz írásos feljegyzést több levéltári irat is. Gróf. Majláth György főszolgabíró tulajdonát képezte a település teljes jelenlegi közigazgatási területe. Jó földek voltak és vannak azóta is. Akkoriban a hadsereg az amerikai dohányembargó miatt garantálta a megtermelt dohány átvételét, így az itt letelepedett családok biztos piacot találva dinamikusán gyarapodtak.

Egyre több területet törtek fel a családok, amelyen a dohány mellett párhuzamosan a gabonafélék termesztésével is elkezdtek foglalkozni, ekkor már a saját tulajdonukká megváltott földeken. Az 1900-as évek elején stabilizálták a község helyzetét, templom, iskola, óvoda, orvosi lakás, egészségház, épült. Egy téglagyár, egy gőzmalom és két mézárszék kezdte meg működését, példát mutatva az akkori kor számára, hogy a helyben feldolgozott termékek jelentik a legjobb és legbiztonságosabb megélhetési fomat. Tökéletes harmóniában élt a gazdaság és a kereskedelem. Közvetlen kapcsolat volt Arad és Nagymajláth között.

Az első háború, Trianon, majd a második világháború végleg megpecsételte a település sorsát. Az akkor közel 1400 főre duzzadt pezsgő település elindult a szétesés felé.

Ezen még csak tovább rontott a gazdaságok összevonása, amely fokozatosan uniformizálta a tevékeny parasztságot. A település még ma is jellegzetesen mezőgazdasági termelésből él. A föld megművelésén kívül viszont néhányan felismerték a megtermelt termények helyben feldolgozásának szükségességét. Így kezdte meg működését 1996-ban egy élelmiszer feldolgozó, melyhez intenzív növénytermesztésre volt szükség. Van még egy fa feldolgozó vállalkozás, melyek ketten együtt több alkalmazottat foglalkoztatnak, mint az önkormányzat.

Közben az önkormányzat is „vállalkozásba” kezdett, - szeretnének meghonosítani a falusi vendéglátást, - falusi turizmust. Ehhez a jelenleg folyó komfortérzést növelő infrastruktúra építésén túl, főleg a diákturizmus terén komplett programokat állítunk össze, a környező településekkel közösen.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A kötelező és önként vállalt feladataink ellátásához, közintézményeink között, fenntartunk, óvodát, alsó tagozatos iskolát, idősek napközi otthonát, művelődési házat, könyvtárat. Van háziorvosi ellátásunk, védőnő, gyógyszerár, könyvtár, művelődési ház. A falusi vendéglátás és turizmus meghonosítása és továbbfejlesztése érdekében a 2008 májusában átadott és azóta üzemelő Zöld Béka diákszálláshely és Alkotóház hivatott gondoskodni.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	548	
2008	526	96%
2009	504	96%
2010	496	98%
2011	480	97%

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	285	284	569	50%	50%
0-2 évesek					
0-14 éves	59	58	117	50%	50%
15-17 éves	10	11	21	48%	52%
18-59 éves	131	164	295	44%	56%
60-64 éves	16	13	29	55%	45%
65 év feletti	55	38	93	59%	41%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	93	122	76,2%
2008	92	117	78,6%
2009	91	120	75,8%
2010	93	117	79,5%

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	10	30	-20
2009	6	20	-14
2010	13	17	-4
2011	11	20	-9

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	11	5	6
2009	4	10	-6
2010	8	4	4
2011	6	10	-4

Értékeink, küldetésünk

Településünk képviselő testülete 2004-ben határozta el, hogy kihasználja az ingerszegény környezet adta lehetőségeket és falusi turizmust honosít meg. A pályázatainkat is ennek megfelelően alakítottuk ki, illetve nyújtottuk be. Tudatosan építkeztünk és kapcsolt szolgáltatásként programokat dolgoztunk ki, hogy minél nagyobb turisztikai kínálattal rendelkezünk. A település arculatát is ennek megfelelően alakítottuk, a település központjában lévő park, a középületek felújítása, vagy az úthálózat fejlesztése is mind ezt a célt szolgálta és szolgálja ma is. A község nyugati oldala a Natura 2000 terület része, a külső-járás (külsőterület) jelentős része tartozik a Körös-Maros Nemzeti Parkhoz. Településünket három Gyalogtúra Útvonal is keresztezi, élményt nyújtva a túrázók számára a természeti értékek látványával. Jövőnket meghatározza a Falusi Turizmus továbbfejlesztése. A Zöld Béka Diákpanzió, az Alkotóház és Helytörténeti Gyűjtemény, mind nyereséges vállalkozásnak bizonyult, így ezt a vonalat kívánjuk tovább erősíteni, munkát biztosítva több család számára és kitörési pontot mutatva számos lakosunknak.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nagyér település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Nagyér község Önkormányzatának 5/2011. (III.31.) önkormányzati rendelete, mely a következőket tartalmazza: 5.§. „Aktív korúak ellátása; 6.§.lakásfenntartási támogatás, - (módosítva a 14/2011. (IX.29.) számú önkormányzati rendelettel. – 7.§. Ápolási díj.; 8.§.átmeneti segély; 9.§. temetési segély; 10.§. köztemetés; 11.§. közgyógyellátás.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal:

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

- Költségvetési koncepció
- Gazdasági program
- Településrendezési terv
- Településszerkezeti terv
- Településfejlesztési koncepció

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Ambrózfalva, Csanádalberti, Nagyér és Pitvaros közös önkormányzati hivatala (Nagyéri Közös Önkormányzati Hivatal) hozott létre. A négy, egymáshoz közeli település szorosan kapcsolódik egymáshoz, mind hivatali, mind közösségi szinten. Ambrózfalva, Csanádalberti és Pitvaros iskolái és óvodái egy intézményhez tartoznak. Fenti jellemzők mentén nyilvánvaló, hogy a társadalmi, vagyoni, stb. helyzetek is nagymértékben hasonlítanak a másik három településéhez, itt-ott kis eltérések mutatkoznak az adatokban.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzéshez szükséges adatokat a <https://www.teir.hu/>, illetve a <http://www.ksh.hu/> oldalról gyűjtöttük ki, a 2012. évre vonatkozólag helyi adatgyűjtést alkalmaztunk.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Nemcsak a Nagyérre, hanem az egész kistérségre jellemző a hátrányos helyzet, amelynek egyik fő oka a megfelelő mennyiségű munkahelyek hiánya. Ennek következménye a fiatalabb lakosság elvándorlása a nagyobb városokba, ahol a munkahelyhez való jutásnak nagyobb az esélye.

Az öregségi nyugdíjban részesülők Nagyér községben (2011-es adat): 106 fő nyugdíjas átlagnyugdíja 84.737,-Ft (férfiak – 42 fő – 93.870,-Ft, nők – 64 fő – 78.743,-Ft).

A 200 adófizető összevont adóalapja átlagosan 1.140.497,-Ft.

éves (Ft)	0 – 300.000	300.001- 600 000	601.000 – 800.000	800.001 – 1.000.000	1.000.001- 1.500.000	1.500.001- 2.000.000	2.000.001- 2.500.000	2.500.001- 5.000.000	5.000.001 felett
havi (Ft)	25.000 alatt	25.001 – 50.000	50.001 – 66.666	66.667 – 83.333	83.334 – 125.000	125.001 – 166.666	166.667 – 208.333	208.334 – 416.666	833.334 felett
fő	46	29	12	23	37	25	10	14	4
%	23,0	14,5	6,0	11,5	18,5	12,5	5,0	7,0	2,0

Az adófizetők közül havi 66.667,-Ft alatt keres a lakosság 43,5%-a (87 fő), ebből havonta 50.001 Ft alatti összeget visz haza a lakosság 37,5%-a (75 fő), és havi 25.001 Ft alatti összeggel gazdálkodhat a lakosság csaknem negyede, 23,0%, azaz 46 fő. Az első kategória 10,4%-kal haladja meg a megyei átlagot (33,1%), az 50.001 Ft alatt keresők átlaga is magasabb (helyi 37,5% és megyei 27,7%), a 25.001 Ft alatt keresők átlaga is 4,6 %-kal meghaladja a megyei átlagot (18,4%).

A megyei átlag:

%	18,4	9,3	5,4	7,5	10,9	10,7	12,75	13,2	3,7
---	------	-----	-----	-----	------	------	-------	------	-----

A gépjárműadó fizetésére kötelezett személyszállító gépjárművek száma 106 db, teherszállító gépjárművek száma 15 db.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A munkanélküliek száma a munkaképes lakosság arányában 2008-ban volt a legkevesebb (7,8%), majd egy 2009-es 29,8%-os csúcsérték óta évenként folyamatosan csökken (2011-ben 12,7%). A munkanélküliek között tartósan magasabb arányban vannak a nők (1. melléklet 3.2.1 táblázat). Korosztály szerint 5 évenkénti lebontásban nézve leginkább a 21-25, és a 41-55 éves korosztály közül kerül ki a legtöbb regisztrált munkanélküli (3.2.2 táblázat). A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya 2008-ban 20,6% volt, majd azóta 42,9% és 57,8% között mozog ez az arány, melyből látható, hogy a tartós munkanélküliek aránya magas.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	177	202	379	16	9,0%	18	8,9%	34	9,0%
2009	178	195	373	25	14,0%	28	14,4%	53	14,2%
2010	178	192	370	14	7,9%	35	18,2%	49	13,2%
2011	171	188	359	14	8,2%	27	14,4%	41	11,4%

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	34	53	49	41
20 éves és fiatalabb	fő	3	5	2	2
	%	8,8%	9,4%	4,1%	4,9%
21-25 év	fő	9	9	10	9
	%	26,5%	17,0%	20,4%	22,0%
26-30 év	fő	4	4	6	5
	%	11,8%	7,5%	12,2%	12,2%
31-35 év	fő	2	3	5	2
	%	5,9%	5,7%	10,2%	4,9%
36-40 év	fő	2	6	5	3
	%	5,9%	11,3%	10,2%	7,3%
41-45 év	fő	4	6	5	4
	%	11,8%	11,3%	10,2%	9,8%
46-50 év	fő	5	7	7	6
	%	14,7%	13,2%	14,3%	14,6%
51-55 év	fő	1	8	6	4
	%	2,9%	15,1%	12,2%	9,8%
56-60 év	fő	3	5	3	5
	%	8,8%	9,4%	6,1%	12,2%
61 év felett	fő	1	0	0	1
	%	2,9%	0,0%	0,0%	2,4%

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	16	18	34	3	4	7	18,8%	22,2%	20,6%
2009	25	28	53	14	11	25	56,0%	39,3%	47,2%
2010	14	35	49	8	13	21	57,1%	37,1%	42,9%
2011	14	27	41	5	15	20	35,7%	55,6%	48,8%

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A közmunkaprogram által felvett viszonylag sok alacsony végzettségű munkanélküli talált vissza a munka világába, azonban még mindig maradt, aki nem jutott lehetőséghez. A munka nélkül maradtaknak a nyári időnymunkák jelenthetnek még reményt, azonban ebben a szegmensben egyre gyakoribb a befásult, motiválatlan ember, akiket már érdektelenül hagy a munka, illetve jobban bízik a szociális háló adta lehetőségek kihasználásában. Kevesen ugyan, de vannak, akik elsajátítva a közmunkában megszerzett tapasztalatokat, elindulnak az önfenntartás területén. Ilyen a cirokseprű készítés, az antik burkolólap vágás, az intenzív növénytermesztés (fűszerpaprika, zellergumó, káposzta, stb.)

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	487	242	245	398	191	207	89	18,3%	51	21,1%	38	15,5%

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint							
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség			
	Fő	fő	%	fő	%	fő	%		
2008	49	34	69,4%	1	2,0%	14	28,6%		
2009	75	53	70,7%	2	2,7%	20	26,7%		
2010	67	49	73,1%	1	1,5%	17	25,4%		
2011	53	41	77,4%	0	0,0%	12	22,6%		

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatási program keretében a munkanélküliek jelentős hányadát foglalkoztatni tudjuk. 2010-ben 15 főt foglalkoztattunk, amely az aktív korú lakosság 4,5%-át adta. 2011-ben 19 főnek sikerült közfoglalkoztatásban munkát adni, ez az aktív korú lakosság 5,8%-át tette ki. 2012-ben 22 főre emelkedett a közfoglalkoztatásban résztvevők száma, amely 6,5%-a az aktív korú lakoságnak. Településünket érintően a közfoglalkoztatásban résztvevők aránya közel azonos a nők és a férfiak terén. Itt meg kell jegyeznünk, hogy a csekély mértékben növekvő közfoglalkoztatottak létszámának „törzsgárdája” alig változik. Vannak, még ha kevesen is, akik elhelyezkednek a versenyszférában, de a többség évek óta ebben a munkaadói körben találja meg számítását, merítheti ki szűkös lehetőségét. Ez természetesen nem jelenthet számára kitörést, de a nélkülözésekkel teli életvitelt legalább biztosítja. Nagyér községben nincs roma polgár, így a közfoglalkoztatottak körében sem jelennek meg. 2013-ban 18 fő induló közfoglalkoztatott személy kezdte meg a munkát március 1-vel, de az év végéig várhatóan 22 fő foglalkoztatása realizálódik.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	15	5%	0	0%
2011	19	6%	0	0%
2012	22	7%	0	0%

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A nagyobb városok, ahol több a munkalehetőség, busszal 45 perc alatt közelíthetőek meg, azonban ez napi másfél órás kiesést jelent a munkavállaló számára. A közeli gyárak a helyi munkavállalók vagy tömegközlekedéssel, vagy a munkáltató által működtetett saját buszjáratokkal tudják megközelíteni.

Helyi lakosokkal folytatott beszélgetés során a munkába álláshoz kapcsolatos kérdés során felmerült, hogy az önéletrajz beadása után a munkáltatók ígéretük ellenére nem jeleznek vissza az általuk megadott

határidő után sem, ezért a munkavállaló – bízva a sikeres felvételében –, nem adja be máshova az önéletrajzát, illetve nem vállalja el a kisebb kereseti lehetőséget jelentő munkát; ennek eredményeként sokszor megesik, hogy – akarata ellenére – munka nélkül marad. Ezen probléma megoldása kizárólag a munkáltatók hozzáállásán múlik.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Nagyéren jelenleg is folyik ilyen oktatás, növénytermesztő és tartósító tanfolyam, amely egy év időtartamú. Eddig is megragadtunk minden adandó lehetőséget, amely ezeknek az embereknek a képzését illeti, el is végezték, de az állapot csupán három embernél javult, ők el is helyezkedtek azóta a versenyszférában.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	48	58	106	2	4,2%	3	5,2%	5	4,7%
2009	46	53	99	3	6,5%	1	1,9%	4	4,0%
2010	54	49	103	2	3,7%	5	10,2%	7	6,8%
2011	55	46	101	3	5,5%	2	4,3%	5	5,0%

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A ROP-3.2.1-2005-01-0004/34 – Helyi foglalkoztatást elősegítő program véghezvitele megtörtént, de sajnos csekély eredménnyel. Keressük a további lehetőségeket.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Nagyér településen a közmunka az egyetlen foglalkoztatási lehetőség ennél a rétegnél. Még vannak, akik rendelkeznek olyan ismeretekkel, amely a növénytermesztést és az állattartást illeti. Az ő szaktudásuk, irányítottan ugyan, de garancia arra, hogy motiváló erőként jelenjen meg a többi munkát végző számára.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Önkormányzatunknál nincs hátrányos megkülönböztetés sem a közfoglalkoztatás, sem más területen. A munkavállalók között sem érzékelhető ilyen téren diszkrimináció.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A nyilvántartott álláskeresők számáról általánosságban növekedés mondható el. A IV. negyedév adatait alapul véve 2008-ban 31 fővel számolhatunk, ez 2009-re 46 főre emelkedett, amely adat megmaradt 2010.évben is; 2011-ben egy kis javulás tapasztalható, 39 főre csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma, majd 2012-re ez az adat tovább csökkent, 32 főre. Ezek az adatok nem teljesen pontosak, hiszen a különböző negyedévek adatai alapján megfigyelhető, hogy a negyedévek között nagy eltérések tapasztalhatóak. Van év, amelynél a IV. negyedév adatai a legmagasabbak, és van, ahol az a legalacsonyabb. A IV. negyedév kiválasztása az alapján történt, hogy a négy negyedév adataiból átlagot vonva, a IV. negyedév adatai állnak legközelebb az átlaghoz.

Az előzőek alapján a segélyben részesülők átlagai is arányaikban követik az előző tendenciát: segélyben részesült átlagosan évente: 2008-ban 3,8 fő; 2009-ben 4 fő; ez a következő évre 7,3 főre emelkedik; az utána következő évben 5,5 főre mérséklődik, majd 2012-re 0,8 főre csökken. Ez a csökkenés betudható a közmunkaprogram eredményességének, hogy egyre több embert sikerül visszaterelni a munka világába. A

segélyben részesülők aránya az előző adatsoroknak megfelelően 2008-ban 13,9%, majd 9,0%; 16,1%, 2011-ben 13,5%, majd 2012-ben 1,9%.

Az álláskeresői járadékokra jogosultak számának változása szintén igazodik az előző arányokhoz. 2008-ban 6 fő volt, ez a 6 fő megmaradt a további két évre vonatkozóan is. 2011-ben 5 főre mérséklődött, majd 2012-ben ez 1 főre csökkent. Ha az álláskeresői járadékokra jogosultak a nyilvántartott álláskeresői számában mért arányát nézzük, ott az eltérő számok miatt kis módosulás tapasztalható: 2008-ban 19,4%; következő évben 13,0%, ami megmarad a további évre is; 2011-ben 12,8%-kal kis csökkenés tapasztalható, majd 2012-re az 1 fő 3,1%-ot jelent.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	379	3,8	1,0%
2009	373	4	1,1%
2010	370	7,3	2,0%
2011	359	5,5	1,5%

3.3.2. számú táblázat - Járadékokra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresői száma	álláskeresői járadékokra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	31	6	19,4%
2009	46	6	13,0%
2010	46	6	13,0%
2011	39	5	12,8%
2012	32	1	3,1%

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	0	0				
2009	16	4,3				
2010	13	3				
2011	12	3,5				
2012	11	3,3				

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakás-állomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakás-állomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	269	17	3	0	0	0	0	0
2009	269	17	3	0	0	0	0	0
2010	269	19	3	0	0	0	0	0
2011	269	20	3	0	0	0	0	0
2012	269	22	4	1	0	0	0	0

a) bérlakás-állomány

Nagyéren az összes lakásállomány 269 ingatlant jelent. Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma emelkedést mutat: a táblázatban kiinduló 2008-as 17 ingatlan a következő évre még megmarad, de 2010-re 19-re emelkedik, majd 2011-ben ez a szám már 20, és 2012-ben 22 ilyen ingatlant találhatunk.

Az önkormányzat tulajdonában egészen 2011-ig 3 bérlakás volt, és nem volt elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás; a bérlakás-állomány 2012-re 4-re emelkedett, ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma 1 db.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat tulajdonában szociális lakás nem található.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat tulajdonában ilyen ingatlan nem található.

e) lakhatást segítő támogatások

Ide a lakásfenntartási támogatás sorolható. E támogatásban 2008-ban 253 fő részesült, és a következő két évben 254 főre módosult. 2011-ben 57, 2012-ben 74 család részesült lakásfenntartási támogatásban. Ez közel azonos arányban oszlott meg a tűzifa, gáztámogatás, valamint a közvetlen villamos energiatámogatás területén.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	253	0
2009	254	0
2010	254	0
2011	57	0
2012	74	0

f) eladósodottság

A lakosság eladósodottságáról nincsenek adataink, de valószínűsíthető, hogy jellemző erre a településre is. Komoly problémát jelent az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A községben nincs ilyen telep, vagy szegregátum.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A községben nincs ilyen telep, vagy szegregátum.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai
A községben nincs ilyen telep, vagy szegregátum.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Nagyér községben található háziorvosi szolttalat, heti öt nap ellátással. Szakorvosi rendelő, kórház a 35 km-re lévő Makón található.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Nagyéren rendszeres az iskola-egészségügy, valamint a védőnő ténylegesen rendszeres ellenőrzése, illetve évente több alkalommal rendeznek meg szűrőprogramokat (mell, stb.). Településünkön a rendszeres szűrőprogramok már az óvodában megkezdődnek, melyet a védőnő végez el az őt irányító szakmai metodika szerint. Ezt követi a háziorvosi, rendszeres szűrővizsgálat az alsó 4, illetve a felső 5-8 osztályos tanulókat illetően. Párhuzamosan van jelen az általános orvosi ellenőrzések mellett az óvodában kezdődő fogorvosi szűrővizsgálat is.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Nagyéren az alsó 4 osztályos iskolában évek óta működik a gyermekek számára, készségüket fejlesztő foglalkozás. Rendszeres a gyógytestnevelés, a beszédképesség-fejlesztés, logopédiai foglalkozás is. Ennek köszönhetően, a környező települések 5-8 osztályos fogadó iskolái, már felkészült, az ötödik osztályt szinte kevés hiányosságokkal kezdő tanulókat kapnak. Ezt megelőzően az óvodai nevelésben is rendszeres a gyógytestnevelés, logopédiai foglalkozás. Községünkben civil kezdeményezésként több szülő rendszeresen tart aerobic foglalkozásokat, amely bárki számára látogatható, és amely igen közkedvelt is. Ehhez önkormányzatunk ingyen nyújt helyiséget a foglalkozáson résztvevők számára.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Rendszeresen (1, 1,5 havonta) tartjuk a kapcsolatot a szolgáltatóval, a péksüteményeket gyümölcsre cseréltük, valamint emeltük a heti étkezések kapcsán a főzelékek arányát, ezzel is hozzájárulva az egészségesebb étkezéshez. Önkormányzatunk külön gondot fordít arra, hogy a közétkeztetésben ne jelenjenek meg az ízfokozó szerek, ezért az ételt szállító vállalkozóval kötött szerződésben külön díjat is felvállal abban az esetben, ha vállalkozó bizonyítottan vállalja a friss termékek alkalmazását az ételek elkészítésénél.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Nagyér községben, (óvoda és iskola) mindennapos testnevelés van. Jó idő esetén az iskola mögött lévő sportpályán, rossz idő esetén az épületben lévő „zsibongóban”. A fejlesztésre szoruló érintett tanulók körét, mindig a mozgáskoordinációs fejlesztő pedagógus határozza meg. A pedagógus idejét, előzetesen kidolgozott egyeztetés alapján, időrendbe állítva a helyi tagintézmény vezető határozza meg. A nem szolgalmi (iskolai, vagy óvodai nevelési időben) történő időszakban, a településen élők bármely csoportja, (baráti, Egyesületi, szabad szervezésű) csoportja igénybe veheti a sportlétesítményt. Ez rendszeresen heti 2-3 alkalommal működik. Nyáron, nagy melegben rendszeresen este 8-9 óra körül kezdődik a „csata”, mivel a kisméretű sportpálya kivilágítható, így jól esik az alkony utáni hűvösben a labdajáték, amely rend szerint éjjel 11 óráig is eltart. Szinte rendszeresen jelennek meg a nyári szünetben kiskorú gyerekek is, akiket egy beszélgetés keretében a nagyobb korú fiatalok hazakísérnek.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A nappali ellátás mellett, amely hétfőtől-péntekig, 7-15 óráig tart, működtetjük a házi segítségnyújtást, jelenleg 2013-ban hét fő részesül ilyen ellátásban. Az érintettek elsősorban személyes gondoskodást kapnak, úgy, mint, bevásárlást, gyógyszerbeszerzést, szükség esetén takarítást, favágást. Rendszeres a pszichiátriai, valamint a jogsegély szolgálat is településünkön, valamint a nyomtatványok kitöltésével és továbbításával kapcsolatos ügyintézés is szolgáltatási formában működik a Társulásban végzett Alapszolgáltatási Központon keresztül.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nincs.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül pozitív diszkrimináció nincs.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Az időseket ellátó szervezet (ÖNO) rendszeresen szervez programokat helyben és utazással egybekötve is. Ezen felül településünkön nagy színfolt a Zöld Béka Diákszálláshely is, amely önmagában is vonzza az ide látogatókat a Gyalogtúra-útvonalon keresztül a kapcsolt programok miatt. A gyermeknap helyszíne a sportpálya, a falukarácsonyt, mint mára már hagyományt az alkotóházban szoktuk megrendezni. A könyvtár és az Idősek Napközi Otthona is rendszeresen szervez különböző programokat, mint például a negyedévente megrendezésre kerülő névnap ünnepségek, vagy közös szalonasütés, tárcsás nap stb. A „Szeptember Végén Nyugdíjas Egyesület, valamint a „Nagyéri Polgárőr Szervezet” is évi több alkalommal szervez rendezvényeket helyben és utazással egybe kötve. Ehhez önkormányzatunk, erőforrásait figyelembe véve rendszeresen hozzájárul, akár anyagi, akár a meglévő infrastruktúráját illetően tárgyasult formában.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Településünkön nincs etnikum, vagy más nemzetiség, így ez a téma ránk nem vonatkozik.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Ezzel híján vagyunk, mivel van összehasonlítási alapunk a bennünket körbevevő Szlovákság életvitelével. Nagyér település nem „jeleskedhet” a szolidaritással, nem jellemző az önkéntes munka sem. Az viszont gyakorlati tény, hogy szervezett közmunka keretében minden munkavégző igen jól teljesít.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek jelentősen nagyobb aránya nő	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

Nagyéren jelenleg 120 fő hátrányos helyzetű, ezen belül 1 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek található. A hátrányos helyzetű gyermekek számát a 18 év alatti lakosság %-ában nézve is nagyon magas, közel 90% körüli értéket mutat, ez jellemzően a nagycsaládosok magas számával magyarázható. Ez jellemző a településen, és a sokgyermekes családok anyagi helyzetük miatt minden gyermek után rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, ezáltal hátrányos helyzetűnek számítanak.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés.

Nagyéren a védelembe vett gyermekek száma az évek során 3% körüli értékeket mutat. A 2008-as 5 főből 2009-re 6 fő lett, 2010-ben nem volt ilyen gyermek, majd 2011-ben 4 fő védelembe vett gyermek volt.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont.

A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 50% körüli értékeket mutat. 2008-ban és 2009-ben 66 fő, 2010-ben 81 fő veszélyeztetett gyermek volt. A 2011-es adat (14 fő) nem mutat valós adatot.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	5	0	66
2009	6	0	66
2010	0	0	81
2011	4	0	14

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben a gyermekek 69-87%-a részesül, és évenként növekedési tendenciát mutat. A 2008-as 102 főről a 2009-es 112 fő és az utána év 115 fője után 2011-ben már 121 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, majd 2012-re 119 fő volt ez a szám.

A rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma a 2008-as 113 főről 2009-re 112 fő lett, majd 2010-ben 34 fő, és a következő évektől ez az érték nulla lett.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	102	0	0	0	113
2009	112	0	0	0	112
2010	115	0	0	0	34
2011	121	0	0	0	0
2012	119	0	0	0	0

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A településen rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénybe vevők aránya az előző b) pontban található. Illetve az évenkénti megnyert pályázatból nagy részben – az egyedülálló idősök mellett – a gyermekvédelmi kedvezményben részesültek kapnak élelmiszer csomagot, és nyári étkezés keretében – szintén pályázat útján elnyert – támogatást kapnak a családok.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Nagyéren kedvezményes óvodai étkezésben 2008-ban 23, 2009-ben 20, 2010-11-ben 23, 2012-ben 21 fő részesült.

Az iskoláskorúak közül ingyenes étkezésben 2008-ban 18, 2009-ben 21, 2010-ben 26, majd 2011-12-ben 22 gyermek részesült. 50%-os mértékű kedvezményre 2008-ban 1 gyermek, 2011-ben 2, majd 2012-ben 1 gyermek jogosult. Nyári ingyenes étkeztetést 2008-ban 36, 2009-ben 40 gyermek vett igénybe. (4.1.3 táblázat).

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	23	18	1	21	0	36
2009	20	21	0	25	0	40
2010	23	26	0	27	0	0
2011	23	22	2	27	0	0
2012	21	22	1	26	0	0

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nincs.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, telepszerű lakókörnyezet a településen nincs.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Nagyéren egy védőnői álláshely van, az általa ellátott települések száma kettő, Nagyér mellett Ambrózfalva gyermekeit látja el. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma Nagyéren 2008-tól 35-ről 29 főre csökkent, Ambrózfalván ez idő alatt 21-ről 25 főre emelkedett. (4.3.1 táblázat) Betöltetlen álláshely nincs.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	35
2009	1	33
2010	1	33
2011	1	29
2012	1	14

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Nagyér községben, Ambrózfalvát is, mint háziorvosi körzetet figyelembe véve: nem releváns, mivel a házi orvos látja el a házi gyermek orvosi szolgálatot is.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Nagyéren a gyermekek egyéni igényeihez igazodó differenciált fejlesztés óvodai szinten történik, más lehetőség erre nincs. Az első „megfigyelő pont” a csecsemő-gondozás tekintetében a védőnő. 0-3 éves korig napi kapcsolatban áll szülővel-gyermekekkel egyaránt. Ezt az időszakot követően, az óvodai nevelésben is figyelemmel kíséri a gyermekek egészségi állapotát. Javaslatot tesz az Alapszolgáltatási Központ felé a gyermek szociális helyzetét illetően, amelynek következtében az Alapszolgáltatási Központ, szükség esetén bevonva a Gyámhivatalt is megteszi a szükséges intézkedéseket.

d) gyermekjóléti alapellátás

Gyermekjóléti alapellátás társulás formájában működik az Alapszolgáltatási Központ Csanádpalotai gesztortelepülés ellátásában. Legtöbb esetben a különböző ellátásokról, juttatásokról, támogatási lehetőségekről való tájékoztatás, ügyintézés segítése, nyomtatványok kitöltése, hivatalos iratok értelmezésével kapcsolatban keresik meg a munkatársakat, de adományok gyűjtésével és elosztásával is foglalkoznak.

e) gyermekvédelem

Az iskolai (1-4 osztály) keretén belül megoldott.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	39	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30 - 17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	08.05. - 08.24.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0

Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermek- csoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat- ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	34	1	39	1	32	0
2009	30	1	39	1	29	0
2010	31	1	39	1	29	0
2011	33	1	39	1	30	0
2012	32	1	39	1	30	0

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	31	0	31	25	80,6%
2011/2012	31	0	31	24	77,4%

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Nagyéren kistélepülés lévén nem elérhető a szolgáltatás.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Nagyéren ehhez az infrastruktúra rendelkezésre áll. Sajnos ezt a legérzékenyebb korosztály nem használja ki. Kissé enyhít ezen az óvodai és iskolai nevelésbe beiktatott testnevelés, az iskola figyelmet fordít a sport- és szabadidős és szünidős programokra is, ilyenek például a sportnap, különböző sport- és kulturális események, gyermeknap, nyári táborozás, stb. A gyermekek egészségügyi ellátásában és szűrésében aktívan részt vesz a védőnő, valamint az óvodaorvos. Az iskolai, naponként végzett testnevelés keretén, valamint a szolgalmi időn kívül eső, a település minden polgára számára biztosított időpontban, megoldott.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfé, szünidei) ingyenes tankönyv

Nagyéren az ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma a 2008-as 21 főről az évek alatt 2012-re 26 főre nőtt (4.1.3 táblázat). A gyermekétkeztetésről bővebben 4.1 b) pont. A gyermek étkeztetése iskolai keretek között megoldott, a hétfé, illetve szünidei gyermek étkeztetés egyedi elbírálás alapján történik. Az ingyenes tankönyvet mindenkinek biztosítjuk.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés nincs. Már az óvodai és alap-iskolai oktatás ideje alatt is gyakorlat az egyenlő bánásmód elve!

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül
A településen pozitív diszkrimináció nincs.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Településünkön ritka kivétellel kezeljük a SNI gyermekek fejlődését, nevelését. Az óvodai létszám tekintetében ez az érték 0, míg az 1-4 osztályos iskolánk tekintetében 0,03%.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az országos átlagot meghaladó mértékben rendelkezünk szakemberekkel.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Nagyér esetében ez nem fordult és jelenleg sem fordul elő, így ez a kérdés számunkra nem releváns.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A településünkről kikerülő tanulók „iskolai érettsége” megfelel az országos átlagnak, illetve sok tekintetben meghaladja azt. Kevés tanulói létszámot levonva, a hatékonyság meghaladja az országos átlagot.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkrimináció nincs.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas	 munkaerő-piaci szolgáltatások (átképzés lehetősége) kapcsolattartás a munkaügyi központtal
Kevés a sportprogramokra való igény	 Igényfelkeltés a sportprogramok iránt

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Nagyéren a munkavállalási korúak közül a nők 89-92%-a, 2012-ben 98%-a; a férfiak 82-91%-a, 2012-ben 99%-a volt foglalkoztatva, utóbbi évnél köszönhetően a közmunkaprogramnak. A munkanélküliek közül a férfiak vannak többségben. A nyilvántartott álláskeresőik közül kisebb arányban vannak jelen a nők: 29-47%-ban; közülük a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma (3.2.3 táblázat) az utóbbi években a nők 50-61%-ára jellemző. A pályakezdő álláskeresőik körében a nők aránya 43-54%.

Míg a munkavállalási korúak közül a férfiak, ebből a munkanélküliek körében a nők vannak többségben. A munkavállalási korúak több mint 52%-a férfi.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	202	177	184	161	18	16
2009	152	221	124	196	28	25
2010	192	178	157	164	35	14
2011	188	171	186	168	2	3

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nagyér községben a közfoglalkoztatott dolgozók 65%-a nő. 2010-től kezdődően önkormányzatunk intenzíven pályázik a Közmunka-program valamennyi elemére, melyhez rend szerint tartozik képzés is. Míg 2010-ben 2 fő 2011-ben 3 fő, 2012-ben 2 fő és idén 6 fő nő vesz részt OKJ-s képzésben férfi munkatársaikkal együtt.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők számára a közmunkaprogramok adta képzési lehetőség nyújt elsősorban megoldást a munkaerőpiacon való elhelyezkedésre. Nem elhanyagolható azonban az a tény sem, hogy a közmunkaprogramok önkormányzatnál gyakorolt tevékenységét felhasználva, önellátásra, önfenntartásra is képes lesz. Nagyér községben a közmunkaprogramok magas élőmunka igényel folynak, így kitörési pontként kezelhetjük a paprikatermesztés és feldolgozás, ciroktermesztés és feldolgozás és más növények friss konyhakerti zöldségfélék formájában történő termesztésének az elsajátítását.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Ahogy az egész országra jellemző a nők férfiakhoz képest ugyanazon munkáért járó hátrányos kereseti különbsége, ugyanúgy jellemző ez település szinten is: az öregségi nyugdíjban részesülők átlagnyugdíja 84.737,-Ft (férfiak – 42 fő – 93.870,-Ft, nők – 64 fő – 78.743,-Ft).

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Nagyéren bölcsőde nincs. A korábban bemutatott 4.4.3 táblázatból kiderül, hogy az óvodai férőhelyek száma a jelenlegi 39 óvodai férőhelyre átlagban 29-32 fő 3-6 éves korú gyermek jut. A 4.4.2 táblázat pedig bemutatja, hogy az óvodából helyhiány miatt elutasított gyermek nem volt sem idén, sem az azt megelőző években. Az óvoda nyitva tartása 6:30-tól 17:00-ig terjedő időszakban van, így a szülők számára ez az intervallum lefedi a legtöbb munkahelyen lévő munkaidőt.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	35	35
2009	1	33	33
2010	1	33	33
2011	1	29	29
2012	1	14	14

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A településen a nőket érő erőszakról adattal nem rendelkezünk, rejtett probléma.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen nem találhatók ilyen jellegű intézmények.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők legalább olyan szerepet vállalnak a helyi közéletben, mint a férfiak. A képviselőtestület tagjai között viszont kevesebb a nő. 2009-ig a 7 tagú testületből 2 ő nő volt, 2010-től az 5 tagúra csökkent testületben már nem volt nő.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Községi ülések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	5	2	0	0	0	0
2009	5	2	0	0	0	0
2010	5	0	0	0	0	0
2011	5	0	0	0	0	0
2012	5	0	0	0	0	0

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen nem tapasztalható ilyen probléma, ennél fogva erre specializálódott szervezet sem működik.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküli nők magas aránya	☞ Tájékoztatás a munkalehetőségekről
Családon belüli erőszakra vonatkozó adat hiánya (rejtett probléma)	☞ Tájékoztató anyag elkészítése

6. Az idők helyzet, esélyegyenlősége

6.1 Az idős korú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Nagyér községben a lakosság folyamatosan csökken, az idők száma is. A 65 év felettiak száma 93 fő, amely a teljes lakosság 16,3%-a.

Az összes nyugdíjas száma csökken, 2011-ben 171 fő, amely a lakosság 30,1%-a (6.1.1 táblázat). Az öregségi nyugdíjban részesülők átlagnyugdíja 84.737,-Ft (férfiak – 42 fő – 93.870,-Ft, nők – 64 fő – 78.743,-Ft).

2011-es adat szerint a 93 fő 65 év feletti állandó lakosra 117 fő 0-14 éves korú állandó lakos jut, ennek alapján az öregedési index 79,5% (3. táblázat).

Az állandó jellegű odavándorlás viszonylag stabil értékeket mutat, míg az elvándorlás az utóbbi években nem jellemző, ellentétben a környező településeken és általában a kistelepüléseken tapasztaltakkal.

Az élve születések száma csökkenő értéket mutat, a halálozások száma viszonylag nő; ennek alapján a természetes szaporodás csökkenő értéket mutat.

Ennek tudható be az öregedési index növekedése is. 2011-es adat szerint a 93 fő 65 év feletti állandó lakosra 117 fő 0-14 éves korú állandó lakos jut, ennek alapján az öregedési index 79,5% (3. táblázat).

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	78	101	179
2009	75	100	175
2010	73	98	171
2011	73	98	171

Településünkön sok az egyedül élő idős. Manapság sajnos egyre gyakrabban hallunk idősöket érő bűncselekményekről. A bűnelkövetés formái egyre erőszakosabbak. A tapasztalatok szerint gyakran a sértett lakásuk közelében éri a támadás, illetve lakásban. A bűnelkövetők mindig a leggyengébb ellenállást keresve követik el cselekményeiket, ezért támadnak meg gyerekeket, egyedül élő, védekezésre képtelen idősöket. A környéken is egyre többet hallani ilyen támadásokról, előfordult többször, hogy bűnözők idősöket tévedésbe ejtve csaltak ki, lopták el nyugdíjukat, megtakarított pénzeiket. Az elkövetők hivatalos és közfeladatot ellátó személynek álcázva magukat, önkormányzat, nyugdíjbiztosítás, szolgáltató munkatársaként (víz, gáz, áram, stb.) jelennek meg, illetve kereskedő „házaló” tevékenységet folytatva. Módszereik között szerepel, hogy kutatást végezve a lakásban kifigyelt helyről eltulajdonítják az értéktárgyakat, esetleg „ellenőrzés” jogcímen pénzt vagy nyugdíjcsекket kérnek. A bekéredzkedés ürügye lehet rosszullét színlelése, ivóvíz kérése, WC, mosdó használat igénybevétele, pénzváltás, villanyoszlop telepítés, redőny, relaxa, csatorna felújítás, stb. Ritkábban előfordulhat régiség, egyébhasználati tárgyak felvásárlása, illetve szociális állapot felmérése, közvélemény-kutatás készítése ürügyén. Ezek a bűncselekmények sajnos egyre gyakoribbak, és ez a tendencia várhatóan nem fog változni, ezért ezt problémaként kezeljük. Ezen tevékenységeket a rendőrség mellett a helyi polgárőrök is kiemelt figyelemmel is kísérik. A helyi újságban, illetve a honlapon elérhetők ezek az információk, azonban a jövőben külön figyelmet szeretnénk fordítani az egyedül élő idősebbekre, tájékoztatás, szórólap formájában.

6.2 Idők munkaerő-piaci helyzete

a) idők, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idők, nyugdíjasok foglalkoztatottsága a településen nem jellemző, részben a munkahely hiánya, nagyobb részben a foglalkoztatásra való igény megléte nélkül.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az élethosszig tartó tanulás biztosított. A foglalkoztatásukat településünkön nem szorgalmazzuk, hiszen a pályakezdőknek sincs munkahely, amely a családalapításukhoz elegendő jövedelmet biztosítana.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés az a) pontra hivatkozva nem tapasztalható.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Nagyéren található háziorvos. Szakrendelés, kórház a 40 m-re lévő Makón található, amely 50 perces tömegközlekedéssel közelíthető meg.

Nappali ellátásban az időskorúak 37%-a vesz részt (6.3.1 táblázat), ez az arány folyamatosan csökken.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma		
	fő	fő		%
2008	93	37		40%
2009	92	35		38%
2010	91	34		37%
2011	93	34		37%

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	1
2009	1
2010	1
2011	1
2012	1

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen nyugdíjas klub működik, ahol különböző rendezvényeket tartanak az idősök számára, és másik települések nyugdíjas klubjaival együttműködve ellátogatnak másik településen lévő rendezvényekre is. Nyári kirándulások is előfordulnak.

c) idősök informatikai jártassága

A településen, de a környező kistépüléseken is az a tapasztalat, hogy az idősebb korosztály informatikai jártassága nagyon csekély, sőt, elmondható, hogy még egy bármilyen nyomtatvány kitöltése is gondot okoz számára, ahhoz is segítséget kér.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Ezen igényeket a Gondozási Központ elégíti ki, nappali ellátással, házi segítségnyújtással, valamint a szociális étkeztetést biztosító tevékenységével.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idők informatikai jártassága csekély	☞ motiválás a tanulásra ☞ tanfolyamok szervezése
Magas az egyedül élők aránya	☞ Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése
Áldozattá válás	☞ Tájékoztatás és megelőzés

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Önkormányzatunk a közmunka programon belül elvégzendő tevékenységeket rangsorolja. Felügyelet mellett a községünkben élő, mozgásában és értelmében kissé korlátozott munkaképes lakosait foglalkoztatja, így termelő humánerőként jelennek meg a közmunka piacon. Kiemelkedően hasznosan végzik a tevékenységüket, kétszeresen ügyelve a pontos gondos munkavégzésre.

A megváltozott munkaképességűek 2008-as kiinduló értéke 21 fő volt, majd 2009-ben 22 fő, 2010-ben 23 fő, ezután drasztikusan megugrott 45 főre. Ez a növekedés annak tudható be, hogy módosult a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló kapcsolatos jogszabály változott, a változással kapcsolatos felülvizsgálatok még mindig folyamatban vannak, tehát ez a létszám még mindig változhat, a jogszabály-módosítás miatti átsorolás miatt. Emiatt ez az adat még nem tekinthető véglegesnek, hiszen az átsorolások még mindig folyamatban vannak, és a megváltozott munkaképességű személyek állapotában nem történt változás, hanem a jogszabály alapján szigorodott a felülvizsgálat. A felülvizsgálatok előre láthatóan 2014. június 30-i dátummal fejeződnek be, azaz az akkori adatokból kiindulva a további évek számai alapján már konkrét értékeket és elemzést készíthetünk.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén
Ilyen probléma nincs.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Az önálló életvitelt támogató programok közül elsőként a közmunkaprogramot említem meg. Itt lehetősége van az érintett dolgozónak elsajátítani az általa addig nem ismert termelési módszereket. Jelen van még a településünkön egy civil kezdeményezés, amely a fiatal anyákat tanítja főzni és tartósítani, valamint minden háztartásban szükséges munkafolyamat elsajátíttat velük.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	21	0
2009	22	0
2010	23	0
2011	45	0

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Részleges akadálymentesítettséggel rendelkezünk, de van még mit fejleszteni. Az egészségház, iskola, ÖNO, és a panzió akadálymentesítettsége megoldott. Egyedül az óvoda, és a művelődési ház akadálymentesítettsége nem megoldott, de folyamatosan figyelemmel vagyunk az ezzel kapcsolatos pályázatokra, amelyekkel ez a hiányosság is orvosolható.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Településünkön a rendezvények bárki által szabadon látogathatók. Az épületek akadálymentesítettsége korántsem teljes.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

		Igen/nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgás-korlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	középfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	felsőfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	járó beteg szakellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	alapellátás	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények		nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
önkormányzati, közigazgatási intézmény		nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények		nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A település lakosainak kevés munkáltatói közül természeténél fogva egyiknek sincs lehetősége kínálni fogyatékkal élő személyek számára munkahelyet, így a munkahelyek akadálymentesítettsége nem mérvadó.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A tömegközlekedés szempontjából van fejleszteni való, hiszen szakorvosi és kórházi ellátás 30-40 km-re található Makón van, ahová alacsony padlós, akadálymentesített buszjárat nem indul. Így a fogyatékkal élők részére az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzájutás a tömegközlekedés miatt nehézségeket okoz.

A járdák, parkok akadálymentesítettsége – ha nem térünk ki azok állapotára, akkor – megoldott.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településen az egészségkárosodott személyek száma miatt nincs ilyen intézmény.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)
Pozitív diszkrimináció nem tapasztalható.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A közintézmények akadálymentesítettsége nem teljes körű	☞ teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Az időseket ellátó szervezet (ÖNO) rendszeresen szervez programokat helyben és utazással egybekötve is.

A gyermeknap helyszíne a sportpálya, a falukarácsonyt, mint mára már hagyományt az alkotóházban szoktuk megrendezni. A könyvtár és az Idősek Napközi Otthona is rendszeresen szervez különböző programokat, mint például a negyedévente megrendezésre kerülő névnap ünnepségek, vagy közös szalonasütés, tárcsás nap stb. A „Szeptember Végén Nyugdíjas Egyesület, valamint a „Nagyéri Polgárőr Szervezet” is évi több alkalommal szervez rendezvényeket helyben és utazással egybe kötve.

Településünkön évenként több civil kezdeményezésű rendezvény van. A „Szeptember Végén” Nyugdíjas Egyesület önállóan, minden évben június hónap utolsó szombatján tart évértékelőt, amelynek végén megvendégeli a társ civil szervezetek és az önkormányzat képviselőit. A Nagyéri Polgárőr Szervezet, túlmenően az évenkénti egy kötelező taggyűlésen, még két rendezvényt tart, ahová minden alkalommal meghívást kapnak a Civil, Egyházi szervezetek, valamint az Önkormányzat képviselői. Ezen rendezvények időpontjai változnak ugyan, melyről értesítik a meghívottakat, de rendszerint az év második felének a végén kerül sor a megtartásukra.

Településünkön minden évben rendez közösségi, faluközösségi rendezvényt, műsort a Református Egyház, valamint a Keresztény Testvér Gyülekezet közösen az Idősek Napközi Otthonával. Ez minden év Karácsony előtt kerül megrendezésre, amelyre szintén meghívunk minden szervezetet.

A „Falukarácsony” névre hallgató rendezvényünk is igen népszerű és látogatott is, így mára már hagyománnyá vált az Óvoda, az Általános iskola és az idősek közös műsora, amelyet minden alkalommal igyekszünk színesíteni vendég művészekkel.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Nemzetiségi önkormányzat Nagyéren nincs.

Nagyér településen működik a Református Egyházközség, ahova még több másik település is tartozik, Mezőhegyes, Tótkomlós, Csanádalberti. Önkormányzatunk jó kapcsolatot ápol a Nagyéri Református Egyházközséggel, illetve a Szeptember Végén Nyugdíjas Egyesülettel. Az együttműködés megvan az Egyház és a Nyugdíjas Egyesület között is.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Önkormányzatunk több kétoldalú, illetve többoldalú együttműködésben is érdekelt más önkormányzatokkal, akár intézményfenntartó társulást illetően, akár a turisztika terén. (Marosháti Kistérség Turizmusáért Egyesület tagjaiként) Ilyen közös együttműködés még az orvosi ügyelet, vagy a belső ellenőri hálózat közös működtetése.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Helyben ugyan nincs nemzetiségi önkormányzat, de szoros kapcsolatot ápolunk Ambrózfalva és Pitvaros, valamint Tótkomlós Szlovák Kisebbségi Önkormányzataival, amely elsősorban pályázatok benyújtása terén, egymás megsegítése céljából történik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Rendszeres az együttműködés a helyi Civil szervezetekkel, amely elsősorban abban nyilvánul meg, hogy önkormányzatunk segítséget nyújt a pályázataik benyújtásakor. Előkészíti, megírja és koordinálja, majd elszámolja közösen a Civil szervezetekkel.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A profit orientált szervezetek, Gazdálkodók, élelmiszer feldolgozó vállalkozás, különböző kereskedelmi szervezetekkel történő együttműködés, kiegyensúlyozottnak mondható. Rendszeres a kapcsolattartás, a pályázatokat illetően folyamatos az információval történő ellátás, irányukba, hiszen a település érdeke ha minden gazdasági vállalkozás sikeresen működik.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága
--

A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) részt vettek a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatában.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)
--

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A 26-50 éves korosztály körében nagyobb arányú a munkanélküliség	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek jelentősen nagyobb aránya nő	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Gyermekek	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások (átképzés lehetősége) ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal
Gyermekek	Kevés a sportprogramokra való igény	☞ Igényfelkeltés a sportprogramok iránt
Idősek	Az idősek informatikai jártassága csekély	☞ motiválás a tanulásra ☞ tanfolyamok szervezése
Idősek	Magas az egyedül élők aránya	☞ Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése
Idősek	Áldozattá válás	☞ Tájékoztatás és megelőzés
Nők	Munkanélküli nők magas aránya	☞ Tájékoztatás a munkalehetőségekről
Nők	Családon belüli erőszakra vonatkozó adat hiánya (rejtett probléma)	☞ Tájékoztatás
Fogyatékkal élők	A közintézmények akadálymentesítettsége nem teljes körű	☞ teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	➤ Munkanélküliség csökkentése	önkormányzat
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	➤ A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése	önkormányzat
Gyermekek	➤ A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése	önkormányzat
Gyermekek	➤ Igényfelkeltés a sportprogramok iránt	önkormányzat
Idősek	➤ Az idősek informatikai jártasságának növelése	önkormányzat
Idősek	➤ Egyedül élők életének megkönnyítése	önkormányzat
Idősek	➤ Az idősek áldozattá válásának megelőzése	önkormányzat
Nők	➤ Munkanélküli nők arányának csökkentése	önkormányzat
Nők	➤ Nők - rejtett problémák	önkormányzat
Fogyatékkal élők	➤ Teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés	önkormányzat

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák továbbra is szegregációmentesen élnek, és integrációjuk megoldott.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők megtalálják a munkaerőpiacra történő tartós visszatérés lehetőségét, és gazdasági kiszolgáltatottságuk csökkenjen.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek családban történő harmonikus nevelkedését és jogainak érvényesítését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek fizikális és mentális problémáinak megoldására, lehetőség szerint a saját környezetükben.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy az élet minden területén megkapják az esélyegyenlőséget.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők minél szélesebb körben akadály nélkül jussanak hozzá a közszolgáltatásokhoz.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Munkanélküliség csökkentése	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a munkanélküliek aránya	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A munkavállalók számának emelkedése Rövid: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, munkavállalókkal Közép: Rendszeres tájékoztatás a térség munkalehetőségeiről Hosszú: Folyamatos tájékoztatás	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram	
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ, Önkormányzat Intézményei Felelős: Önkormányzat	
Partnerek	Munkáltatók, képzőközpontok, civil szervezetek	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 3 év	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: partnerségi megállapodások Közép: munkalehetőségek rendszeres közzététele Hosszú: munkanélküliség 1%-os csökkentése	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók elzárkóznak a partnerségtől, célcsoport közömbössége, munkalehetőségek hiánya	
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás	

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése Rövid: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, munkavállalókkal Közép: Rendszeres tájékoztatás a térség munkalehetőségeiről Hosszú: Folyamatos tájékoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ, Önkormányzat Intézményei Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Munkáltatók, képzőközpontok, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövid: partnerségi megállapodások Közép: munkalehetőségek rendszeres közzététele Hosszú: a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának 0,5%-os csökkentése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók elzárkóznak a partnerségtől, célcsoport közömbössége, munkalehetőségek hiánya
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése Rövid: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, munkavállalókkal Közép: Rendszeres tájékoztatás a térség munkalehetőségeiről Hosszú: Folyamatos tájékoztatás	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások (átképzés lehetősége) ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal	
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ, Önkormányzat Intézményei Felelős: Önkormányzat	
Partnerek	Munkáltatók, képzőközpontok, civil szervezetek	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 3 év	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: partnerségi megállapodások Közép: munkalehetőségek rendszeres közzététele Hosszú: a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának 0,5%-os csökkentése	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók elzárkóznak a partnerségtől, célcsoport közömbössége, munkalehetőségek hiánya	
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás	

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Igényfelkeltés a sportprogramok iránt	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés a sportprogramokra való igény	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A gyermekek sportprogramokra való igénye nőjön Rövid: a gyermekek igényeit kielégítő sportprogramok felmérése, tájékoztatás Közép: a gyermekek igényeinek megfelelő sportprogramok szervezése Hosszú: a gyermekek sportprogramokra való igénye nőjön	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Igényfelkeltés a sportprogramok iránt Igényfelmérés, tájékoztatás	
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Családsegítő Szolgálat Felelős: Önkormányzat	
Partnerek	Önkéntesek	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 3 év	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: tájékoztató anyagok Közép: megszervezett sportprogramok száma Hosszú: a sportprogramokon részt vett gyermekek száma	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség a gyermekek részéről – motiválás	
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás, Technikai erőforrás Támogatás esetén anyagi erőforrás	

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Az idősek informatikai jártasságának növelése	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek informatikai jártassága csekély	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Az idősek informatikai jártasságának növelése Rövid: jártassági szint felmérése Közép: tanfolyamok szervezése Hosszú: megfelelő informatikai jártasság kialakítása	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Kérdőívek eljuttatása és feldolgozása ☞ Tájékoztatás az idősek részére, motiválás a tanulásra ☞ Tanfolyamok szervezése	
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkéntesek, Önkormányzat intézményei Felelős: Önkormányzat	
Partnerek	Nyugdíjas Klub	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hónap Közép: 1 év Hosszú: 2 év	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Igénylők számának megállapítása Közép: Egy tanfolyam lebonyolítása Hosszú: az informatikai jártasság megszerzése	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Idősek részéről az érdeklődés hiánya	
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás	

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Egyedül élők életének megkönnyítése	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az egyedül élők aránya	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: az egyedül élők életének megkönnyítése Rövid: Kapcsolatfelvétel az idősekkel, helyzetfeltárás, igényfelmérés Közép: tájékoztatás, kapcsolattartás, programok szervezése, információnyújtás Hosszú: egyedül élők életének megkönnyítése, életminőségének javítása	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése	
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Önkéntesek, Civil szervezetek Felelős: Önkormányzat	
Partnerek	Nyugdíjas klub	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 2 év Hosszú: 4 év	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: (igény)felmérés és kiértékelés Közép: szolgáltatások nyújtása, folyamatos tájékoztatás, pályázati lehetőségek keresése Hosszú: az egyedül élők életminőségének javítása	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az idősek részéről érdektelenség	
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás, Technikai erőforrás	

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Az idősek áldozattá válásának megelőzése	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A környéken növekedik az áldozattá váló idősek száma	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Az idősek, különösen az egyedül élők áldozattá válásának megelőzése Rövid: tájékoztató anyag elkészítése Közép: tájékoztatás, információnyújtás minden lehetséges csatornán Hosszú: folyamatos tájékoztatás, bűncselekmények elkerülése	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Tájékoztatás és megelőzés	
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Rendőrség, Önkéntesek Felelős: Önkormányzat	
Partnerek	Önkéntesek	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 2 év	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: veszélyeztetett idősek számának megállapítása Közép: maga a tájékoztató anyag Hosszú: folyamatos tájékoztatás, bűncselekmények megelőzése	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az idősek továbbra is bizalommal fordulnak az idegenekhez Fizikai állapotuk nem teszi lehetővé a védekezést	
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás	

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Munkanélküli nők arányának csökkentése	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküli nők magas aránya	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Munkanélküli nők arányának csökkentése Rövid: Munkaerő-piaci helyzetelemzés elkészítése Közép: lehetséges együttműködési megállapodások előkészítése, megkötése Hosszú: Női foglalkoztatás növelése	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Tájékoztatás a munkalehetőségekről Adatgyűjtés, kapcsolattartás a munkaügyi központtal, lehetséges partnerek megkeresése, meglévő együttműködések fenntartása, képzés, átképzés,	
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, célcsoport tagjai Felelős: Önkormányzat	
Partnerek	Munkaügyi központ, képzést szervezők, munkáltatók	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1 év Közép: 3 év Hosszú: 5 év	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: helyzetelemzés Közép: stratégia kidolgozása, együttműködési megállapodások száma (1 db) Hosszú: munkanélküli nők számadatai (2% csökkenés)	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Célcsoport érdektelensége – tájékoztatás, motiváció Együttműködő partnerek hiánya – tájékoztatás, motiválás	
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás	

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Nők – rejtett problémák
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családon belüli erőszakra vonatkozó adat hiánya (rejtett probléma)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A feltárt esetek száma nő Rövid: Lehetőségek felmérése, begyűjtése Közép: Széles körű tájékoztatás Hosszú: A bántalmazott nők merjenek segítséget kérni
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Tájékoztatás Széles körű tájékoztatás az igénybe vehető segítségekről, tájékoztató előadások szervezése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, jogvédő szervezetek, Családsegítő Szolgálat, jelzőrendszer tagjai, védőnő Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Rendőrség, háziorvos, védőnő, gyermekvédelmi felelősök
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hónap Közép: 1 év Hosszú 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: segítséget nyújtó szervezetek elérhetőségének ismertté válása Közép: információk közzététele, tájékoztató előadás megszervezése Hosszú: a családon belüli erőszak visszaszorítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érintettek nem mernek segítséget kérni, félelem Anyagi kiszolgáltatottság
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás Előadási díj

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A közintézmények akadálymentesítettsége nem teljes körű	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Akadálymentesítés megoldása Rövid: járdák állapotának felmérése, intézmények akadálymentesítése Közép: Középületek megközelítésének megoldása Hosszú: Teljes akadálymentesítés	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés Felmérés, forrásbiztosítás; pályázatok írása; közmunka szervezése; karbantartás	
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ Felelős: Önkormányzat	
Partnerek	Helyi vállalkozók, önkéntesek, Munkaügyi Központ	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1 év Közép: 3 év Hosszú: 6 év	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: felmérés Közép: pályázatok írása, elszámolása, elkészült projektek átadása Hosszú: elégedettségmérés, állapot fenntartása, karbantartás	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Források hiánya: - pályázatok, - önkéntesek, - közmunka	
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Céltámogatás Pályázatok Önkormányzati saját forrás hozzárendelése	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1	Munkanélküliség csökkentése	Munkanélküliség	A m.váll. számának emelkedése		Önkormányzat		2016.06.30.		
2	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése	A 180 napnál régebben regisztráltak számának csökkentése	A régen reg. m.nélküliek sz. csökkentése		Önkormányzat		2016.06.30.		
II. A gyermekek esélyegyenlősége									
1	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése	A rendszeres gy.-véd. kedvez. részesítettek száma magas	A részesítettek számának csökkentése		Önkormányzat		2016.06.30.		
2	Igényfelkeltés a sportprogramok iránt	Kevés az igény a programokra	Igény növekedése		Önkormányzat		2016.06.30.		
III. A nők esélyegyenlősége									
1	Munkanélküli arányának csökkentése	Munkanélküli nők aránya magas	Munkanélküli nők arányának csökkentése		Önkormányzat		2018.06.30.		
2	Nők – rejtett problémák	Családon belüli erősz. von. adat hiánya (rejtett)	Esetek feltárása, merjenek segítséget kérni		Önkormányzat		2016.06.30.		
IV. Az idősek esélyegyenlősége									
1	Az idősek informatikai jártasságának növelése	Az idősek inf.orm. jártassága csekély	Informatikai jártasság növelése		Önkormányzat		2015.06.30.		
2	Egyedül élők életének megkönnyítése	Magas az egyedül élők aránya	Egyedül élők élet. könnyítése		Önkormányzat		2017.06.30.		
3	Az idősek áldozattá válásának megelőzése	Áldozattá válás	Megelőzés		Önkormányzat		2015.06.30.		
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége									
1	Teljes körű akadálymentesítésre törekvés	Akadályment. nem teljes körű	Teljes körű akadályment.		Önkormányzat		2019.06.30.		

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

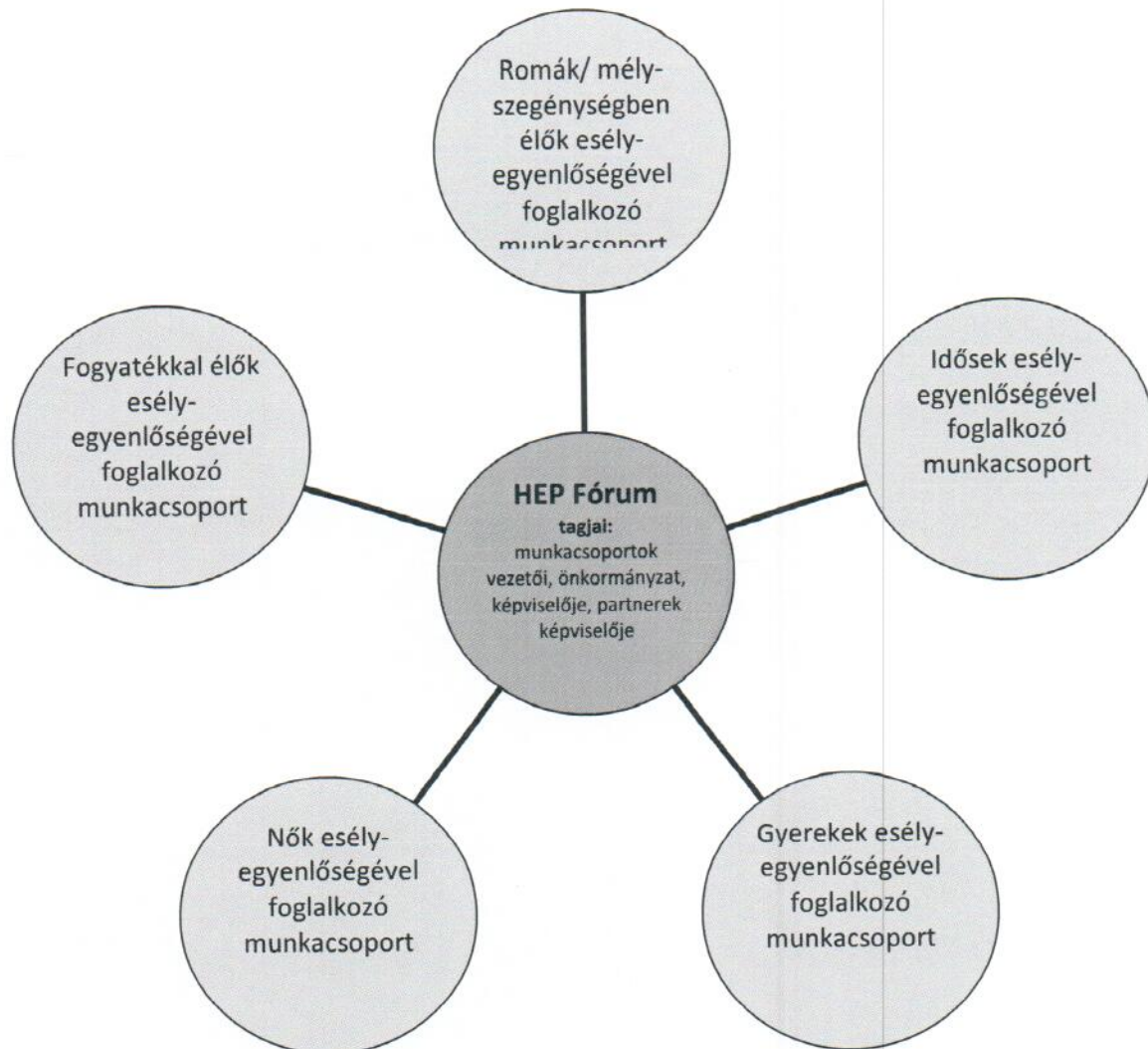
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tiszttségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétfévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nagyér község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Nagyér község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 86/2013. (VI. 27.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum 2013. 08. 28.

Aláírás

A Nagyéri Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum 2013. 08. 28.

Partner aláírás

Dátum 2013. 08. 28.

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatja, ellenkezett.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenkezett.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

HEP SABLON 1. számú melléklet

Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését segítő táblázatok

Az önkormányzatok Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (HEP) elkészítését támogató SABLON-t és Mellékletét a Pécsi Tudományegyetem munkacsoportja készítette az ÁROP-1.1.16.-2012-2012-0001 azonosító számú „Esélyegyenlőség-elvű fejlesztéspolitika kapacitásának biztosítása” című projekt keretében a Türr István Képző és Kutató Intézet megbízásából.

Az elkészítésben részt vettek:

Arató Ferenc, Bigazzi Sára, Cserti-Csapó Tibor, Híves Tamás, Kokas Dóra, Lakatos Szilvia, Orbán Anikó, Orsós Anna, Szauer Csilla, Szemenyei Mariann, Torda Ágnes, Trendl Fanni, Varga Aranka, Vég Zoltán Ákos.
Az elkészült kéziratához kiegészítő megjegyzéseket tettek a TÜRR KKI esélyegyenlőségi mentorai.

A következő oldalakon elhelyezett táblák és a hozzájuk tartozó magyarázatok azt szolgálják, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) helyzetelemzése számszerű adatokkal alátámasztott legyen.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek a HEP elkészítésének alapját képezik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program segédleteként összeállított Sablonhoz kapcsolódik ez a Melléklet, melyben táblázatos formában adtuk meg a rendeleti elvárás statisztikai mutatóit. A táblázatok a rendeleti szabályozó tartalmi elvárásainak sorrendjében helyeztük el úgy, hogy a táblázatok számozása követi a rendelet 2. számú mellékletében használt sorszámozást.

Mindezeket túl készítettünk további táblázatokkal magyarázatokkal, mivel úgy látjuk, hogy az ezekben foglalt adatok is szükségesek a megalapozott esélyegyenlőségi helyzetelemzés elkészítéséhez. A rendeleti szabályozón túli, kiegészítő táblázatok is a rendeleti szabályozó 2. számú mellékletének számozása szerint helyeztük el ebben a Mellékletben.

Az adatok összegyűjtéséhez segítséget nyújt a TeIR adatbázis (<https://teir.vati.hu>), valamint a helyi önkormányzat és partnereinek adatai.

Természetesen ez a dokumentum is csak segédlet a Helyi Esélyegyenlőségi Programok elkészítéséhez, vagyis egy olyan ajánlás, amelyből a települési esélyegyenlőségi program készítői a helyi sajátosságokat figyelembe véve válogathatnak abból a célból, hogy minél szélesebb körben feltárják a településük helyzetét az esélyegyenlőség szempontjából.

A mellékletben elhelyezett táblák egy részének (címük zölddel kiemelt) kitöltése jogszabályban előírt kötelezettség az önkormányzatok helyi esélyegyenlőségi programjainak megalkotása során, és egy része pedig javasolt a részletes elemzés megalapozásához.

Az alábbi adattáblák Nagyér község önkormányzata HEP HE-éhez készültek.

A táblák kitöltésének dátuma: 2013. április 30.

A táblák számozása a helyzetelemzés adott fejezetére utal.

Táblák

A település bemutatása	4
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén	4
2. számú táblázat - Állandó népesség	5
3. számú táblázat - Öregedési index	6
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	6
5. számú táblázat - Természetes szaporodás	7
A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	8
3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma	8
3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint	8
3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként	9
3.2.4. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként	9
3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség	10
3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint	10
3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzettek	10
3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában	11
3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	11
3.2.10. számú táblázat - A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások	11
3.2.11. számú táblázat - A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés	12
3.2.12. számú táblázat - A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - fiatalok	12
3.2.13. számú táblázat - A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - programokon részvevő fiatalok száma	13
3.2.14. számú táblázat - A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése	13
3.2.15. számú táblázat - A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - programokon részvevő felnőttek száma	14
3.2.16. számú táblázat - Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása	14
3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma	14
3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma	15
3.3.3. számú táblázat - Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma	15
3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány	16
3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság	17
3.4.3. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők	17
3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete	17
3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány	18
3.5.3. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők	19
3.6.1. számú táblázat - Orvosi ellátás	20
3.6.2. számú táblázat - Közgógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	20
3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma	20
A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	21
4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma	21
4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	21
4.1.3. számú táblázat - Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya	22
4.1.4. számú táblázat - Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya	22
4.2.1. számú táblázat - A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek	23
4.2.2. számú táblázat - Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete	23
4.2.3. számú táblázat - Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	23
4.2.4. számú táblázat - Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	24
4.3.1. számú táblázat - Védőnői álláshelyek száma	24
4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma	25
4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	25
4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai	26
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.	27
4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.	27

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele	28
4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása	29
4.4.6.a. számú táblázat - Óvodai körzethatár	29
4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megosztás	31
4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma	32
4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai	32
4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás	32
4.4.10. számú táblázat - Iskolai körzethatár	33
4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek	33
4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban	33
4.4.13. számú táblázat - Iskolai ellátás igénybevétele - telephelyi bontásban	34
4.4.14. számú táblázat - Kompetenciamérési adatok	35
4.4.15. számú táblázat - Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton	36
4.4.16. számú táblázat - Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában	37
4.4.17. számú táblázat - Hátránykompenzáló programok	37
A nők helyzete, esélyegyenlősége	38
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében	38
5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban	38
5.1.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén	38
5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei	39
5.2. számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások	39
5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe	39
5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak	40
5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások	40
5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben	41
5.7. számú táblázat - A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	41
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	42
6.1.1. számú táblázat - Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint	42
6.2.1. számú táblázat - Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága	42
6.2.2. számú táblázat - Tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)	42
6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén	43
6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	43
6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma	43
6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés	44
6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága	44
6.4. számú táblázat - Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	45
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	46
7.1.1. számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma	46
7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma	46
7.1.3. táblázat - Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban	46
7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások	48
7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezmények	49
7.3.1. táblázat - Akadálymentesítés 1.	50
7.3.2. táblázat - Akadálymentesítés a foglalkoztatóknál	51
7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben	51
7.3.4. táblázat - Fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások	51

A település bemutatása

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2007 (fő)	548 fő
2008 (fő)	526 fő
Lakónépesség számának változása (%)	95,98 %
2009 (fő)	504 fő
Lakónépesség számának változása (%)	95,82 %
2010 (fő)	496 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98,41 %
2011 (fő)	480 fő
Lakónépesség számának változása (%)	96,77 %
2012 (fő)	fő
Lakónépesség számának változása (%)	%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

A lakónépesség számának változása (%) számítási módja: pl.: (2008 -as "fő" adat osztva a 2007 -es "fő" adattal)×100 vagy 2009-es "fő" adat osztva a 2008 - as "fő" adattal×100.

Ez a számadat, illetve a változás aránya megmutatja, hogy az adott településen mekkora lakónépességre vonatkoztatva kell áttekinteni az esélyegyenlőség megvalósulását.

2. számú táblázat - Állandó népesség

állandó népesség száma	569 fő
nő	285 fő
	50,1 %
férfi	284 fő
	49,9 %
0-2 évesek	20 fő
	3,5 %
0-14 éves nők	59 fő
	10,4 %
0-14 éves férfiak	58 fő
	10,2 %
15-17 éves nők	10 fő
	1,8 %
15-17 éves férfiak	11 fő
	1,9 %
18-59 éves nők	131 fő
	23,0 %
18-59 éves férfiak	164 fő
	28,8 %
60-64 éves nők	16 fő
	2,8 %
60-64 éves férfiak	13 fő
	2,3 %
65 év feletti nők	55 fő
	9,7 %
65 év feletti férfiak	38 fő
	6,7 %

Forrás: TelR

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e. Az életkor szerinti bontásban való állandó népesség számossága szintén segít az esélyegyenlőség különböző célcsoportjának beazonosításában.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001			
2008	93	122	76,3
2009	92	117	78,6
2010	91	120	75,8
2011	93	117	79,5
2012			

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Az öregedési indexet úgy számítjuk ki, hogy a 65 év felettieket elosztjuk a 0-14 évesekkel, és ezt megszorozzuk százszal. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiek vannak többen, és a település előregedő. A kétféle helyzet legegyszerűbben esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népességszerkezet esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség. Természetesen ez az index – ugyanúgy mint a többi – egyéb összefüggésben is vizsgálendő. Vagyis például a gyerekek alacsony számossága nem jelenti azt, hogy ők ne igényelnének fokozott figyelmet, különösen akkor például, ha szüleik alacsony jövedelműek.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	10	30	-20
2009	6	20	-14
2010	13	17	-4
2011	11	20	-9
2012			

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlásokat úgy tudjuk kiszámolni, hogy az odavándorlásból kivonjuk az elvándorlást. Ez az adat az adott település vonzerejét mutatja: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző. Természetesen itt is további tényezőket szükséges figyelembe venni.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	11	5	6
2009	4	10	-6
2010	8	4	4
2011	6	10	-4
2012			

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás értékét úgy számoljuk ki, hogy az élveszületések számából kivonjuk a halálozások számát.

Amennyiben össze kívánjuk vetni országos vagy más település adatával, akkor a természetes szaporodást szükséges ezrelékben kiszámolni.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2008	177	202	379	16	9,0	18	8,9	34	17,9
2009	178	195	373	25	14,0	28	14,4	53	28,4
2010	178	192	370	14	7,9	35	18,2	49	26,1
2011	171	188	359	14	8,2	27	14,4	41	22,6
2012									

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A %-ot kell értelemszerűen számolni, pl.: nyilvántartott nő álláskeresők osztva a 15-64 éves nők számával $\times 100$

Megjegyzés: teljes 15-64 éves népességgel lehet csak számolni a javasolt "gazdaságilag aktív 15-64 éves népesség" helyett mivel ez az adat nem található a TelR-ben.

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	34	53	49	41	
20 éves és fiatalabb	fő	3	5	2	2	
	%	8,8	9,4	4,1	4,9	
21-25 év	fő	9	9	10	9	
	%	26,5	17,0	20,4	22,0	
26-30 év	fő	4	4	6	5	
	%	11,7	7,5	12,2	12,2	
31-35 év	fő	2	3	5	2	
	%	5,9	5,7	10,2	4,9	
36-40 év	fő	2	6	5	3	
	%	5,9	11,3	10,2	7,3	
41-45 év	fő	4	6	5	4	
	%	11,8	11,3	10,2	9,8	
46-50 év	fő	5	7	7	6	
	%	14,7	13,2	14,3	14,6	
51-55 év	fő	1	8	6	4	
	%	2,9	15,1	12,2	9,8	
56-60 év	fő	3	5	3	5	
	%	8,8	9,4	6,1	12,2	
61 év felett	fő	1	0	0	1	
	%	2,9	0	0	2,4	

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Az adatok, különösen az országos és térségi adatokkal összevetésben rámutatnak arra, hogy az egyes

korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	16	18	34	3	4	7	18,8	22,2	20,6
2009	25	28	53	14	11	25	56,0	39,3	47,2
2010	14	35	49	8	13	21	57,1	37,1	42,9
2011	14	27	41	5	15	20	35,7	55,5	48,8
2012									

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A százalékos arányok kiszámolása arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Ennek kiszámolását úgy történik, hogy például az adott évben 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli férfiak számát (fő) elosztjuk az összes regisztrált munkanélküli férfiak számával és megszorozzuk százszal.

Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. Ez esetben is figyelembe kell venni a nemek közötti különbséget, illetve a területi és országos arányokat.

3.2.4. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	48	58	106	2	4,2	3	5,2	5	4,7
2009	46	53	99	3	6,5	1	1,9	4	4,0
2010	54	49	103	2	3,7	5	10,2	7	6,8
2011	55	46	101	3	5,5	2	4,3	5	5,0
2012									

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A százalékos arányok kiszámítása hasonló az előző táblázat számítási módjához. Megjegyezzük, hogy ebben a táblában a Nemzeti Munkaügyi Hivataltól származó adatok vannak, melyek havi és negyedéves bontásban érhetők el.

A táblázatból nyert adatok (országos és területi adatokkal való összevetésben) egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet.

3.2.5. számú táblázat - Alacsony iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	487	242	245	398	191	207	89	18,2	51	21,1	38	15,5
2011												

Forrás: TelR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

A HEP Sablon és mellékletei összeállításának időpontjában csak a 2001. évi népszámlálásból állnak rendelkezésre települési adatok, várhatóan 2013 folyamán nyilvánosságra kerülnek a 2011. évi népszámlálási adatok is.

Az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 15-X évesek számát csak úgy lehet kiszámolni, hogy a legalább általános iskolát végzettek számát ki kell vonni a teljes 15 évesnél idősebb népesség létszámából.

Ez az adatsor használható a foglalkoztatottság résznél, de a HEP több más fejezeténél is fontos alap-adatsor.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	Fő	fő	fő
2008	34	1	14
2009	53	2	20
2010	49	1	17
2011	41	0	12
2012			

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adattábla számszerűen adja meg, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek. A táblázat adatai alkalmasak arra, hogy tervezhetővé tegyék a beavatkozások mértékét, milyenségét.

3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzettek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012			

Forrás: TelR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Ez az adat arra mutat rá, hogy mennyire sikerül az iskolázatlanok bevonása a felnőttoktatásba. Amennyiben az alacsony iskolázottság probléma a településen, és eközben a felnőttoktatás ezen a területen nem jelenik meg, akkor a későbbiekben egy beavatkozási terület lehet. Ha a

településen nincs általános iskolai felnőttképzés, célszerű felmérni az erre vonatkozó igényt és partnerek bevonásával megszervezni.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0	0
2012							

Forrás: TelR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Ez a két adatsor – éppúgy, mint a 3.2.7 táblázat adatai - csak érintőlegesen kapcsolódik ehhez a fejezethez, azonban alkalmas arra, hogy számszerűen is kimutassuk, hogy a munkaerő-piaci hátrányokat okozó alacsony iskolázottság javítására vonatkozó felnőttoktatásba milyen létszámban, arányban vonódnak be a településen élők. Tekintettel arra, hogy a fenti táblázathoz megjelölt adatforrások nem tájékoztatnak arról, hogy a felnőttoktatásban résztvevők valóban a település lakói-e, illetve, hogy a település lakói melyik településen veszik igénybe ezt az oktatási szolgáltatást, javasoljuk a táblázat adatait az önkormányzati adatgyűjtéssel pontosítani.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	15	4,5	0	0
2011	19	5,8	0	0
2012	22	6,5	0	0

Forrás: Önkormányzat adatai

Ki kell számolni, hogy az aktív korú (15-64 év közötti) lakónépesség hány %-a vesz részt közfoglalkoztatásban, valamint hogy az aktív korú roma/cigány népesség mekkora része vesz részt a foglalkoztatási formában. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel – pl. nemzetiségi önkormányzat vagy civil szervezet stb. – való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kis- kereskedelmi üzletek száma	vendég- látóhelyek száma	állami szektorban foglalkozta- tottak száma	kivetett iparüzési adó (ft)	befizetett iparüzési adó (ft)	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatás programokba részt vevők száma
2008								
2009								
2010								
2011								
2012								

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

Meg kell vizsgálni a helyi munkalehetőségek alakulásának tendenciáit, illetve azt, mennyire illeszkedik az a helyi munkaerő és állásnélküli munkaerő lélekszámának alakulásához, és szakképzettségi szerkezetéhez.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhető ég átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszsal	vonat járatok átlagos száma munkanapok on	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelít -hetőség	átlagos utazási idő kerékpáro n
Legköze- lebbi centrum							
Megye- székhely							
Főváros							

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

Meg kell vizsgálni a táblázatban megadottak mellett, illetve helyett a közeli foglalkoztatási centrum (városközpont, nagyváros) elérhetőségét különböző közlekedési módokkal. Az önkormányzat adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen		- - -
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban		- - -
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen		- - -
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban		- - -

Forrás: helyi adatgyűjtés

Össze kell gyűjteni azokat a településen elérhető, vagy a vonzáskörzetében (közeli város, nagyváros) rendelkezésre álló programokat, amelyek megkönnyítik a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésüket. Kérjük, e programok meglétét, vagy hiányát rögzítse a táblázat 2. oszlopában, a harmadik oszlopban sorolja fel ezen programokat. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.13. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő fiatalok száma

fő	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen		fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzáskörzetben		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008								
2009								
2010								
2011								
2012								

Forrás: helyi adatgyűjtés

A fenti adatok szöveges elemzése a helyi jó gyakorlatok leírására is alkalmas. Segítségével áthatóvá válnak a hiányterületek és az adaptálható programok is. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

	Van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen		- - -
felnőttképző programok a vonzáskörzetben		- - -
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen		- - -
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzáskörzetben		- - -
Helyi foglalkoztatási programok a településen		- - -
Helyi foglalkoztatási programok a vonzáskörzetben		- - -

Forrás: helyi adatgyűjtés

Össze kell gyűjteni a településen, vagy vonzáskörzetében (közeli város, nagyváros) elérhető, a felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és a rendelkezésre álló szolgáltatások (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok) listáját. Kérjük, e programok meglétét, vagy hiányát rögzítse a táblázat 2. oszlopában, illetve a harmadik oszlopban sorolja fel ezen programokat.

3.2.15. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő felnőttek száma

fő	felnőttképző programok a településen		felnőttképző programok a vonzás-központban		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzáskörzetben		helyi foglalkoztatási programok a településen		helyi foglalkoztatási programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008												
2009												
2010												
2011												
2012												

Forrás: helyi adatgyűjtés

A felnőttképzési és a foglalkoztatási programokon résztvevők száma fontos mutató a településen élő munkanélküliek perspektívájára és helyzetükből való kitörésre vonatkozóan. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.16. számú táblázat – Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

fő	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2008		
2009		
2010		
2011		
2012		

Forrás: helyi adatgyűjtés

A mélyszegénység fogalmát a HEP Sablon vonatkozó fejezetében találhatjuk részletesen kifejtve. Ez alapján kereshetjük meg, hogy hány főt foglalkoztattak a mélyszegénységben élő és hány főt a romák/cigányok közül a települési önkormányzat saját fenntartású intézményeiben az egyes években. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

	Nyilvántartott álláskeresők száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008. 1. negyedév	29	5	17,2
2008. 2. negyedév	25	3	12,0
2008. 3. negyedév	22	3	13,6
2008. 4. negyedév	31	4	12,9
2008. átlag	26,8	3,8	13,9
2009. 1. negyedév	45	4	8,9
2009. 2. negyedév	39	3	7,7
2009. 3. negyedév	48	1	2,1
2009. 4. negyedév	46	8	17,4
2009. átlag	44,5	4,0	9,0
2010. 1. negyedév	50	7	14,0
2010. 2. negyedév	41	8	19,5
2010. 3. negyedév	45	6	13,3
2010. 4. negyedév	46	8	17,4

2010. átlag	45,5	7,3	16,1
2011. 1. negyedév	49	8	16,3
2011. 2. negyedév	35	6	17,1
2011. 3. negyedév	39	6	15,4
2011. 4. negyedév	39	2	5,1
2011. átlag	40,5	5,5	13,5
2012. 1. negyedév	46	1	2,2
2012. 2. negyedév	38	1	2,6
2012. 3. negyedév	36	1	2,8
2012. 4. negyedév	32	0	0
2012. átlag	38,0	0,8	1,9

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ki kell számolni, hogy a nyilvántartott álláskeresőik közül hány %-a részesült álláskeresői járadékban (korábban munkanélküli segély, keresetpótló támogatás). Ezeket az adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott álláskeresőik száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	31	6	19,4
2009	46	6	13,0
2010	46	6	13,0
2011	39	5	12,8
2012	32	1	3,1

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

E táblázatban a százalékos megoszlást úgy számoljuk ki, hogy az álláskeresői járadékra jogosultak létszámát (fő) elosztjuk a nyilvántartott álláskeresőik számával, majd megszorozzuk százzal.

Az elemzés során a táblázat adatait idősorosan is figyelni kell, vagyis hogy nőtt vagy csökkent a járadékra jogosultak aránya. Emellett a kapott adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	0	0				
2009	16	4,3				
2010	13	3,5				
2011	12	3,3				
2012	11					

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

A táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe. Önmagában az adat nem értelmezhető, szükséges összevetni az aktív korúak (3.2.1 tábla - 15-64 évesek száma) és a munkanélküliek számával (3.2.1 tábla - nyilvántartott álláskereső száma). Az elemzés során ki kell emelni, hogy a szociális segély meghatározó mértékben jelenik meg a település alacsony jövedelmű lakosságának körében.

Figyelembe kell venni, hogy 2011 január 1-től bérpótló juttatásra (BJP), illetve 2011 szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy a munkaerőpiacon. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével nélkül kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben. A BJP/FHT összege a mindenkori öregségi minimálnyugdíjhoz igazítva, több mint négy évig változatlanul 28 500 forint volt, majd ez lecsökkent 22.500 forintra.

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	269	17	3	0	0	0	0	0
2009	269	17	3	0	0	0	0	0
2010	269	19	3	0	0	0	0	0
2011	269	20	3	0	0	0	0	0
2012	269	22	4	1	0	0	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Kérjük, gyűjtse össze az önkormányzati illetve a rendelkezésre álló adatbázisokból a település lakásállományára vonatkozó adatokat. Vizsgálni szükséges, hogy az egyes kategóriákban mennyi a szociális követelmények szempontjából nem megfelelőnek minősíthető lakások száma.

Javasoljuk a táblázatban megjelölt számszerű adatok mellett azt is beazonosítani, hogy a lakásállomány hány családot, hány háztartást érint. Ezzel összefüggésben lehet azt is – további, pontosító adatgyűjtés segítségével – vizsgálni, hogy a vizsgált családok közül mennyinek nincs munkajövedelme, hány család él alacsony komfortkörülmények között, illetve hogy hogyan gazdálkodik az önkormányzat a bérlakás állománnyal (mennyi üres bérlakás van például) stb. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008		
2009		
2010		
2011		
2012		

Forrás: önkormányzati adatok

A táblázat elemzésekor figyelembe kell venni, hogy az adott helyzetszám hozzávetőlegesen hány főt érint.

Azt is vizsgálni kell, hogy hány esetben került az önkormányzat szociális bizottsága elé veszélyeztetett lakhatási helyzet problémája az elmúlt években.

A vizsgálat további részében figyelemmel kell lenni arra, hogy miként alakul a hajléktalanok száma a településen. A hajléktalanok létszámát szükséges a szöveges kifejtésben pontosítani (szállón, közterületen, anya-gyermek otthonban, lakásukat elvesztők akik ideiglenes elhelyezést kaptak stb. hajlék és fedélnélküli). Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.4.3. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	253	nincs adat
2009	254	nincs adat
2010	254	nincs adat
2011	57	nincs adat
2012	74	nincs adat

Forrás: TelR, KSH Tstar

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyújt segítséget ez a táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:	
Telepi lakások száma a településen:	2008
	2009
	2010
	2011
	2012
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva	
A telep/ek megközelíthetősége:	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - személtelep, feldolgozó üzem stb.)	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A fenti táblázatban megadott adatok alapján elsősorban az a kérdés, hogy miféle változások vannak a területen. E mellett a két zárókérdés szöveges kifejtése azt jelzi, hogy a telepi,

szegregátumi viszonyok során az egyenlő hozzáférés milyen mértékben sérül, vagyis itt is a település többi részéhez javasolt viszonyítani. A helyi adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány

	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások a külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken
száma				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva				
	alapozással nem rendelkező lakások a belterületen	alapozással nem rendelkező lakások a külterületen	alapozással nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	alapozással nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva				
	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a belterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a külterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva				
	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a belterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a külterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva				
	árammal ellátott lakások a belterületen	árammal ellátott lakások a külterületen	árammal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	árammal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva				
	vezetékes gázzal ellátott lakások a belterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a külterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes gázzal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva				
	csatornával ellátott lakások a belterületen	csatornával ellátott lakások a külterületen	csatornával ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	csatornával ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma				
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva				

Forrás: Önkormányzati adatok, TeIR, KSH adatbázis

Kérjük, a táblázat második sorába írja be a település különböző területein a komfort nélküli lakások számát. A harmadik oszlopban számítsa ki ezen lakások arányát az adott lakóterület összes lakásához viszonyítva. Komfort nélküli (substandard) a lakás, amelyre érvényes a következő feltételek valamelyike: nincs WC vagy fürdőszoba; nincs szennyvízelvezető-csatorna; hiányzik az alapozás, a fal vályogból épült; nincs vezetékes víz. Substandard a lakás akkor is, ha a lakásban nincs konyha és a teljes alapterület nem éri el az 50 m²-t. Szilárd falazattal rendelkező lakás: a falazat anyaga kő, tégl, beton, panel.

3.5.3. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők

		összes fő	férfi	nő
a telepen/szegregátumokban élők száma és változása	2008			
	2009			
	2010			
	2011			
	2012			
0-6-éves				
7-14 éves				
15-30 éves				
31-45 éves				
46-64 éves				
65< éves				
az aktív korúak (15-64 év) közül foglalkoztatott				
munkanélküli				
Inaktív				
eltartott				
segélyezettek száma				
hátrányos helyzetű gyermek száma				
halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma				

Forrás: Önkormányzati adatok

A telepen/szegregátumokban élők száma és változása a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatát mutatja. Fel kell tártani a telepeken, szegregátumokban élő népesség életkori és foglalkoztatottságbeli megoszlását nemek szerint. Gazdaságilag aktív népesség: A foglalkoztatottak és a munkanélküliek (azaz a munkát végzők és a munkavégzésre rendelkezésre állók) együttes száma a 15-64 éves népességben. Inaktív az az aktív korú személy, aki nem dolgozik, de rendelkezik saját rendszeres bevétellel (nyugdíj, ösztöndíj, segély...). Eltartott az az aktív korú személy, aki nem rendelkezik saját rendszeres jövedelemmel. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012			

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az orvosi, egészségügyi ellátást, illetve annak változását mutatja be a táblázat, mely szintén lényeges adat az adott település infrastruktúrájának és szolgáltatásainak vonatkozásában.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	19
2009	22
2010	20
2011	23
2012	

Forrás: TelR, KSH Tstar

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

	ápolási díjban részesítettek száma
2008	3
2009	3
2010	2
2011	2
2012	

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	147	5	0	66
2009	143	6	0	66
2010	144	0	0	81
2011	138	4	0	14
2012				

Forrás: TelR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult - állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is, ezért a helyzetelemzés szöveges részében javasolt mindezt részletesebben elemezni.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	102	0	0	0	113
2009	112	0	0	0	112
2010	115	0	0	0	34
2011	121	0	0	0	0
2012	119	0	0	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Az elemzés során az eljárás objektív és szakmai standardoknak történő megfelelését javasolt szövegesen is értékelni. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal:

augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	23	18	1	21	0	36
2009	20	21	0	25	0	40
2010	23	26	0	27	0	0
2011	23	22	2	27	0	0
2012	21	22	1	26	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A helyzetelemzés során annak a vizsgálata is javasolt, hogy a legjobban rászoruló családok gyermekei hozzájutnak-e a támogatásokhoz. A támogatások mindegyikét hivatalos iratokkal kell igényelni, igazolni. A mélyszegénységben élő személyek, családok gyakran megfelelő papírok, jövedelemigazolás vagy egyéb okok miatt nem jutnak hozzá szolgáltatásokhoz.

4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű
2008						
2009						
2010						
2011						
2012						

Forrás: Önkormányzati adatok, BM-BÁH

A tankötelezettség hatálya alá tartoznak és jogosultak az ingyenes oktatásra, illetve a magyar társaikkal azonos pedagógiai és szociális juttatások igénybevitelére a menekültek; menedékjogot kérők; átmenetileg Magyarországon menedéket kereső személyek (menedékesek) nemzetiségtől függetlenül minden bevándorló. Menekült vagy politikai menedékjogot kért gyerekeket külön juttatás illeti meg a BÁH-tól. Kiegészítő információkkal a nem magyar állampolgárságú gyermekek részletesebb és a helyi viszonyoknak megfelelő felsorolása javasolt (állampolgárság, nyelv, magyarországi státusz stb.).

4.2.1. számú táblázat – A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek

A településen élő 0-6 éves gyermekek száma	A településen óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásaiban részesülő gyermekek száma	
	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él
Megközelítés, elérhetőség perc						

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

A szegregátumban élő 0-6 éves gyermekek létszáma mellett meg kell vizsgálni, hogy milyen arányban veszik igénybe az óvodai nevelés előtt az esetlegesen rendelkezésre álló korai fejlesztésben fontos szolgáltatásokat, mint a bölcsőde, Biztos Kezdet Gyerekház, majd az óvodai nevelés. A szolgáltatások elérhetősége, távolsága, kihasználtsága szintén elemzési szempont a helyzetelemzés során.

4.2.2. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete

A település szegregált lakókörnyezetben élő, sajátos nevelési igényű tanulók

A településen élő általános iskolás tanulók száma	A településen élő SNI általános iskolás tanulók száma		SNI tanulók ellátásának települése (helyben vagy más település ahol tanulnak)
	összesen	ebből szegregátumban él	

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

A szegregátumban (KSH definíció) vagy krízisterületnek minősíthető lakótömbben, substandard lakásokban stb. élő családok gyermekeinek a helyzetének a vizsgálata több szempont mellett, végezhető el intézményi (gyerekjóléti szolgálat) és önkormányzati adatok alapján. Fel kell tárnai az e területeken élő családok gyermekeit érintő szociális, oktatási, egészségügyi helyzetét.

4.2.3. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Intézmény OM azonosítója	Iskola / Feladat-ellátási hely neve:	Feladat-ellátási helyen tanulók száma (összes tanuló)	A feladat-ellátási helyen tanulók közül az 1. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma	A feladat-ellátási helyen tanulók közül a 2. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma	A feladat-ellátási helyen tanulók közül a 3. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma

Forrás: Járási tankerületi, intézményfenntartói, Önkormányzati adatok

A szegregált lakókörnyezetben élő tanulók adatait iskolafenntartói háttértől függetlenül, minden általános iskolára vonatkoztatva kell megadni.

4.2.4. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Otthont nyújtó ellátásba került gyermekek száma a szegregátumban					
		település egésze	szegregátum 1.	szegregátum 2.	Szegregátum 3.
Átmeneti nevelésbe vétel	2010				
	2011				
	2012				
Tartós nevelésbe vétel	2010				
	2011				
	2012				
Ideiglenes hatályú elhelyezés	2010				
	2011				
	2012				
Családi pótlék/iskoláztatási támogatás felfüggesztése iskolai hiányzás miatt	2010				
	2011				
	2012				
	2011				
	2012				

Forrás: Önkormányzati adatok

A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek az átlagnál nagyobb arányban kerülnek a gyermekvédelem alap- vagy szakellátás látókörébe. Az adatokat a helyi gyermekjóléti szolgálat, önkormányzat és a gyámhivatal segítségével kell megadni. A helyzetelemzés során a gyermekvédelmi jelzőrendszer törvényben szabályozott működésének a feltételeit is vizsgálni szükséges.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	35
2009	1	33
2010	1	33
2011	1	29
2012	1	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A fenti táblázat adatait szükséges összevetni a védőnők által ellátottak számával, arányával és a védőnői körzetben élő 0-3 év közötti gyerekek számával. Ebből látható a védőnői leterheltség, illetve, hogy valamennyi gyermek hozzájut-e a védőnői szolgáltatáshoz.

Esetenként a védőnők a vizsgált település mellett további településeken is ellátnak védőnői feladatokat. Ilyen esetekben szükséges az adatgyűjtést a védőnők információival kiegészíteni, hogy pontosan látható legyen a védőnői leterheltség.

A leterheltség megállapításához figyelembe kell venni, hogy a jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyereket láthat el, illetve, hogy országos átlagban 300 gyerek ellátása jut egy védőnőre.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2008	0		0	
2009	0		0	
2010	0		0	
2011	0		0	
2012	0		0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A hátrányos helyzetű településeken jellemzően alig van gyermekorvos, amennyiben a háziorvos látja el ezt a feladatot, akkor a táblázat utolsó oszlopát kell kitölteni.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	0	0		
2009	0	0		
2010	0	0		
2011	0	0		
2012				

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

A bölcsődei felvételnél vizsgálni kell, hogy érvényesül-e az az alapelv, hogy előnyt kell élvezzen az a gyermek, akit egyedülálló (élettársal nem rendelkező hajadon, nőtlen, elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki család gondozásában részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja; akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel; akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni; akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	Családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma	Családi napköziben gondozott gyermekek száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012			0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adatok

A családi napköziben - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi

napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő. A rendeletben meghatározott létszámon túl még két gyermek, ha fogyatékos gyermekről van szó, még egy gyermek gondozható a családi napköziben, feltéve, hogy az ellátást nyújtónak állandó segítője van.

A családi napközit felmérő elemzésekor nem csak a férőhelyek számát érdemes kiemelni, hanem a kihasználtságot is – ezért került bele a helyi adatgyűjtésre támaszkodó kiegészítő oszlopként a gondozott gyermekek száma is a táblázatba.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	39	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30 – 17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	08.05. – 08.24.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Amennyiben a településen több óvoda működik, úgy a táblázatot intézményenként szükséges kitölteni.

Az óvodai telephelyek adatait, fenntartói háttértől függetlenül, minden óvoda esetében szükséges megadni. Óvodai telephelye egy tagintézménynek is lehet külön, telephely alatt a legalább egy külön óvodai csoporttal rendelkező, külön épületben vagy épületrészben működő óvodák adatai kell megadni.

A kapott adatokat szükséges összevetni az adatelemzés során a Köznevelési törvény valamint Óvodai nevelés országos alapprogramjában foglaltakkal.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű
2008.	0	0
2009.	0	0
2010.	0	0
2011.	0	0
2012.	0	0
2013.	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A korábbi években csak a 3 éves kort betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket kellett előnyben részesíteni az óvodai felvétel során, míg 2014-től minden 3 éves gyermeknek kötelező óvodába járni. Kérjük, a helyhiány miatt elutasított gyermekek szociális háttérét is jelölje a szélső oszlopban. (HH/HHH)

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek-csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008		1	39	1	32	0
2009		1	39	1	29	0
2010		1	39	1	29	0
2011		1	39	1	30	0
2012		1	39	1		0

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma						
Más településről bejáró gyermekek létszáma						
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						
Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma						
Más településről bejáró gyermekek létszáma						
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelésben történő részvétele jelentősen javult Magyarországon. A különböző okokra visszavezethető nagyobb mértékű hiányzás a hátrányos helyzetű csoportok későbbi sikeres oktatási részvételére lehet negatív hatással.

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

Székhely						
	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport1						
Csoport 2						
Csoport 3						
Csoport 4						
Csoport 5						
Csoport 6						
Összesen						
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek						
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)						
Tagóvoda						
Csoport1						
Csoport 2						
Csoport 3						
Csoport 4						
Csoport 5						
Csoport 6						
Összesen						
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek						
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.6.a. számú táblázat - Óvodai körzethatár

Óvodai körzetenkénti létszám és hh/hhh gyermekek megoszlása	A körzetbe felvehető (ott élő) összes gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hh gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hhh gyermekek száma	A körzet óvodáiba járó gyermekek összlétszáma	A körzetbe járó hh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hh gyermekek aránya a körzet óvodásainak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hhh gyermekek aránya a körzet óvodásainak összlétszámához viszonyítva (%)
Körzet 1								
Körzet 2								
Körzet 3								
Körzet 4								
Körzet 5								
Körzet 6								
Körzet 7								
Összesen								

Forrás: Önkormányzati adatok

Ha a településen több óvoda működik, akkor a felvételi körzeteket oly módon kell kialakítani, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya a településen egyenletes legyen.

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megosztás

Székhely:	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámahoz viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámahoz viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámahoz viszonyítva
Csoport1									
Csoport 2									
Csoport 3									
Csoport 4									
Csoport 5									
Csoport 6									
Összesen									
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek									
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)									
Tagóvoda vagy telephely									
Csoport1									
Csoport 2									
Csoport 3									
Csoport 4									
Csoport 5									
Csoport 6									
Összesen									
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek									
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)									

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatban az óvodai csoportok létszáma mellett a hátrányos helyzetű gyerekek létszámát és arányát, illetve utóbbi csoportból a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámát és arányát is meg kell adni.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	31	0	31	25	80,7
2011/2012	31	0	31	24	77,4
2012/2013					

Forrás: TelR, KSH Tstar

A nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) résztvevők és a napközisek száma

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	1	0	1	0	0	0	1
2011/2012	1	0	1	0	0	0	1
2012/2013				0	0	0	1

Forrás: TelR, KSH Tstar

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

	Létszám (fő)	A helyben élő összes gyerekhez képest az arányuk
A településen élő általános iskolás korú gyermekek létszáma		X
Más településről bejáró általános iskolások		
Más településről bejáró hh gyerekek		
Más településről bejáró hhh gyerekek		
Más településre eljáró általános iskolások		
Más településre eljáró hh gyerekek		
Más településre eljáró hhh gyerekek		
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek		
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek		

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.10. számú táblázat – Iskolai körzethatár

Hány körzet van a településen		db					
Iskolai körzetenkénti létszám és hh/hhh tanulók megoszlása	A körzet általános iskoláiba járó tanulók összlétszáma	A körzetbe járó hh tanulók létszáma	A körzetbe járó hhh tanulók aránya a körzet tanulóinak össz-létszamához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma	A körzetbe járó hhh tanulók aránya a körzet tanulóinak össz-létszamához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hh tanulók létszáma a település hh tanulóinak össz-létszamához viszonyítva	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma a település hhh tanulóinak össz-létszamához viszonyítva
Összesen							

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói statisztika.

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Ha a településen több általános iskola működik, az egymással határos felvételi körzeteket oly módon kell kialakítani, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az adott körzetben felvehető összes tanköteles tanulóhoz viszonyított aránya a különböző intézményekben hasonló legyen. Vagyis ha a településen, kerületben több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 24. §-a szerint. Amennyiben mód van rá a körzethatár rendelet hatálya alá nem tartozó egyéb egyházi vagy nem állami, nem önkormányzati általános iskolák adatait is adja meg.

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító		
Szaktanítást végző tanítók száma		
Szaktanítást végző tanárok száma		
Gyógypedagógusok létszáma		
Gyermekevédelmi felelős		
Iskolaorvos		
Iskolapszichológus		
Kisegítő személyzet		

Forrás: Önkormányzati és intézményi statisztika

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
	Fő / %
2010/2011	0
2011/2012	0
2012/2013	0

Forrás: TelR_KSH_Tatar_Forrás: Önkormányzat

Forrás: TelR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A 8. évfolyamot elkezdett tanulók számát kell összevetni a 8. évfolyamot eredményesen elvégzettek számával a nappali rendszerű oktatásban. Ez az adat mutatja az intézmény lemorzsolódási mutatóit, melyeknek munkaerő-piaci hatásai nagy mértékben vannak.

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok

ISKOLA NEVE	2010		2011		2012			2013	
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga
Szövegértés									
6. évfolyam									
8. évfolyam	–	–							
10. évfolyam									
Matematika									
6. évfolyam									
8. évfolyam	–	–							
10. évfolyam									

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A kompetenciamérés adatait telephelyenként és iskolánként kell megadni és nem csak az országos átlaghoz viszonyítani, hanem a térségi, járási adatokhoz, az egyéb tanulói mutatókkal együtt (pl. továbbtanulás, érettségít adó szakközépiskolába felvettek aránya stb).

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségít adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében
2008/2009										
2009/2010										
2010/2011										
2011/ 2012										
országos átlag: 2011/2012	34,00%		35,00%		29,00%		2,00%			

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az országos adatok forrása a Statisztikai Tájékoztató Oktatási Évkönyv 2011/2012-es tanév 24. oldal. – kezdő évfolyamos tanulók.
Ha az országos adatokhoz viszonyítva alacsony a hhh tanulók továbbtanulása (különös tekintettel az érettségít adó intézményekre), akkor szükséges vizsgálni az oktatási intézmények szolgáltatásának hatékonyságát, eredményességét és méltányosságát. Ezek közül az egyik vizsgálandó terület, hogy működik-e a hhh tanulók képesség-kibontakoztatását támogató Integrációs Pedagógiai Rendszer.

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009						
2009/2010						
2010/2011						
2011/2012						
országos átlag 2011/2012	2,1%		0,8%		0,8%	

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az országos adatok forrása a Statisztikai Tájékoztató Oktatási Évkönyv 2011/2012-es tanév. 146. oldal. – általános iskola, és EMMI KIR STAT.

4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok

tanév	tanodai program létszám	HH/ HHH tanulók létszáma	tehetséggondozó program	HH/ HHH tanulók létszáma	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészetoktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
2008/2009								
2009/2010								
2010/2011								
2011/2012								

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A táblázatot a helyi, települési viszonyoknak megfelelően korrigálható vagy kiegészíthető a helyben működő és elérhető programoknak megfelelően.

A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	202	177	184	161	18	16
2009	152	221	124	196	28	25
2010	192	178	157	164	35	14
2011	188	171	186	168	2	3
2012						

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között lenne, hogy az érintett csoportból (férfiak és nők is) hányan nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hány gyermeket nevelnek, illetve hányan egyedülállók. A helyi adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

	Foglalkoztatást segítő és képzési programok száma adott évben	résztevők száma	résztevő nők száma
2008			
2009			
2010			
2011			
2012			

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A településen önkormányzati, civil vagy egyéb szervezet által megvalósított programok résztvevői között a nők arányának vizsgálata az 5.1.1. számú táblázattal összevetve mutathat eredményt: ha a munkanélküliek száma és a vizsgált programokon résztvevők száma nem egyenes arányos, annak okai újabb kérdéseket vetnek fel az eltérés irányának és mértékének függvényében. Pl: Az indított programok egyenlő mértékben célozták-e a férfiakat és nőket? A programok teljesíthetők voltak-e kisgyermekes édesanyák számára? (Megengedett-e hiányzás például a gyermek megbetegedése esetén? A program, képzés időbeosztása illeszkedik-e a bölcsődék, óvodák nyitvatartási idejéhez?)

5.1.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

	Esetszám
2008	
2009	
2010	
2011	
2012	

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A partnerek bevonásával történt esettérképek nem csak az esetek számát mutatják, hanem a különböző eseteket is leírják. Itt érdemes arra figyelni, hogy az egyes esetek milyen számossággal jelennek meg, illetve, hogy történtek-e az évek során megoldások.

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/ szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008								
2009								
2010								
2011								
2012								

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

A táblázat adataiból jól látható, hogy adott településen miként áll összefüggésben a nők iskolai végzettsége és foglalkoztatottsága. A kapott adatok segíthetnek a foglalkoztatást segítő programok, képzések hatékonyabb szervezésében.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközis száma	férőhelyek száma családi napközisben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008							
2009							
2010							
2011							
2012							

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

Pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	35	35
2009	1	33	33
2010	1	33	33
2011	1	29	29
2012	1	14	14

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2008			
2009			
2010			
2011			
2012			

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. A helyi rendőrség és bíróság számszerű adatai tükrözhetik, hogy a bántalmazottak milyen mértékben mernek, illetve tudnak jogi segítséget kérni. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy leggyakrabban a rendőrség riasztására is csak végső esetben kerül sor. Teljes körű vizsgálatot a témában annak jellegéből adódóan lehetetlen végezni, de egyes részterületek tanulmányozása segítheti a problémák feltárását, segíthet a megoldási lehetőség megtalálásában.

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Férőhelyek száma	önkormányzati anyaotthon a településen	önkormányzati anyaotthon a település 50 km- es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a település 50 km-es körzetében
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az anyaotthonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaotthon/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények). Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik, ezért a férőhelyek száma mellett a jelenleg várólistán lévők számának szerepeltetésével pontosabb képet kapunk a témában.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Községi ülések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	5	2	0	0	0	0
2009	5	2	0	0	0	0
2010	5	0	0	0	0	0
2011	5	0	0	0	0	0
2012	5	0	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A táblázat adatainak vizsgálatánál az arányokat (férfi/nő) szükséges figyelembe venni.

5.7 számú táblázat - A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

	Intézkedések, pályázatok, programok száma a településen	Önkormányzati	Más állami szerv által támogatott	Civil	Összes
2008					
2009					
2010					
2011					
2012					

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az adatgyűjtés azokat a pályázati programokat, vagy helyi rendeletekhez kapcsolt intézkedéseket gyűjti össze, melyek a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségéért tesznek, a nőkkel szembeni erőszak ellen lépnek fel, vagy bármilyen módon a nők esélyegyenlőségét állítják középpontba. Adatgyűjtéshez a helyi önkormányzaton kívül célszerű felkeresni a Kormányhivatal Munkaügyi Központját és civil szervezeteket.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	78	101	179
2009	75	100	175
2010	73	98	171
2011	73	98	171
2012			

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az adatelemzés során azt kell figyelembe venni, hogy vannak-e ellátatlan (nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás) időskorúak, és ha igen, akkor milyen arányban.

6.2.1. számú táblázat - Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az 55-64 éves idősebbek foglalkoztatottsági mutatói (2000-2011) az alábbi linken található:
http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_5_1.html

Az 55-64 éves idősebbek munkanélküliségi rátája (2000-2011) az alábbi linken található:
http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_5_2.html

Munkaerőpiaci esélyegyenlőség 2000-2011:
http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_3_3.html

A fenti táblák támpontot nyújtanak egy helyi adatgyűjtés előkészítéséhez, hiszen rendkívül részletes, a foglalkoztatás minden szegmensére kiterjedő adatokat, illetve gyűjtési kategóriákat tartalmaznak.

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny időszak (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Intézkedések, pályázatok száma a településen	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db
2008					
2009					
2010					
2011					
2012					

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az adatgyűjtés célja, hogy csokorba szedjük azokat a pályázati programokat, vagy helyi rendeletekhez kapcsolt intézkedéseket, melyek elősegíthetik az idősebb korosztály foglalkoztatását, vagy tesznek az élethosszig tartó tanulás elvéért. Célszerű a helyi önkormányzatnál, a Kormányhivatal Munkaügyi Központjánál, civil szervezeteknél tájékozódni a témában, illetve adatot gyűjteni.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008						
2009						
2010						
2011						
2012						

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Ennek alapján, ha a helyi, vagy területileg illetékes munkaügyi központtól arról kérünk adatokat, hogy hány fő regisztrált munkanélküli van az adott településen és ezek közül hányan 55 év feletti, illetve a tartós munkanélküliek között mekkora az 55 év feletti aránya, és az adatok alapján az arányok az idősebb korosztály felé tolnak el, akkor állíthatjuk, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	93	37	39,8
2009	92	35	38,0
2010	91	34	37,4
2011	93	34	36,6
2012			

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére: A) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek, c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	1
2009	1
2010	1
2011	1
2012	1

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat, 2007. január 1-jétől a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt

- a) a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,
- b) az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,
- c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008							
2009							
2010							
2011							
2012							

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az idősebb korosztálytól (lehet akár az 55 év feletti, vagy csak a nyugdíjasok megkeresése) kérdőív segítségével fel lehet mérni, hogy az elmúlt években hány alkalommal látogattak meg különféle kulturális vagy sporteseményeket.

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága

	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	fő	fő	%	fő	%
2008					
2009					
2010					
2011					
2012					

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az idősebb korosztálytól (lehet akár az 55 év feletti, vagy csak a nyugdíjasok megkeresése) egy kérdőív segítségével tud az adatgyűjtő tájékozódni arról, hogy milyen informatikai jártassággal rendelkezik a korosztály.

6.4. számú táblázat - Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	
2009	
2010	
2011	
2012	

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az adatgyűjtés célja, hogy a helyi önkormányzattól, vagy helyi civil, állami vagy egyházi szervezettől információkat kapjunk kifejezetten az idősebb korosztályt megcélzó programok, speciális programok számáról. (pl. informatikai képzés, dalkör, nyugdíjasklub, stb.)

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	21	0
2009	22	0
2010	23	0
2011	45	0
2012		

Forrás: TelR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével.

A település civil és egyházi intézményeivel mindenképpen szükséges a kapcsolatfelvétel, az ellátásban kialakult arányok és a nem állami szolgáltatók jövőbeni tervei együttesen alakítják az elérhető szolgáltatás adott és jövőbeni minőségét. Fontos szempont, hogy a civil és egyházi fenntartók más települések lakosait is ellátják, tehát a helyi esélyegyenlőségi tervben a településen lakókat célszerű szerepeltetni. Feltehetően korábban létrejött és folyamatos együttműködést és a fejlesztések összehangoltságát tapasztalják a szakértők.

7.1.3. táblázat - Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban

A közfoglalkoztatás nem speciálisan a fogyatékos személyek részére biztosított foglalkoztatási forma, bár nem kizárt, hogy fogyatékos személy is foglalkoztatásra kerül a rendszerben. A foglalkoztatást szervező nem tartja nyilván a fogyatékos személyeket, ezért az adatszolgáltatás illetve a foglalkoztatásba bevont fogyatékosok száma nem vizsgálható. Ennek ellenére megkísérelhető az adatgyűjtés a következők szerint.

Aktuális jogszabály: - 2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról.

- 1998. évi XXVI. törvény A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII.29.) Korm. rendelet
- A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjának, továbbá az akkreditált munkáltatók ellenőrzésének szabályairól szóló 176/2005. (IX.2.) Korm. rendelet
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény

Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban, a különféle típusú foglalkoztatásban résztvevők száma az alkalmazók szerinti megoszlásban				
		Közférában foglalkoztatott (pl. önkormányzat, kormányhivatal, állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény)	Non profit szervezet	Gazdasági vállalkozás
Szociális foglalkoztatásban alkalmazottak	fejlesztő-felkészítésben résztvevők száma			
	munka rehabilitációban foglalkoztatottak száma			
Védett munkahelyen foglalkoztatottak száma				
Támogatott foglalkoztatásban résztvevők száma				
Nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatásban résztvevő fogyatékos személyek száma				

Forrás: helyi adatgyűjtés több forrás segítségével.

Ilyen adatokkal rendelkezik a Munkaügyi Központ, ahol a fogyatékos személyek kiválthatják az úgynevezett rehabilitációs kártyát. Adatot szolgáltat a helyi önkormányzat, a foglalkoztatást biztosító civil szervezet, egyházi fenntartású foglalkoztató intézmény. Gazdasági szereplők esetében támpont a rehabilitációs hozzájárulás csökkenése vagy kiváltása fogyatékos személyek foglalkoztatásával, a korábban említett rehabilitációs kártya éppen ezeknek a vállalkozói kedvezményeknek a jogosságát igazolja.

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	Állami/önkormányzati			Egyházi			Civil		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás									
étkeztetés									
házi segítségnyújtás									
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás									
családsegítés									
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére									
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére									
támogató szolgáltatás									
nappali ellátás									

Forrás: helyi adatgyűjtés,

A felsorolt szociális szolgáltatásokat ellátó intézmények és személyek éves munkájukról, esetforgalmukról beszámolót készítenek. Ezek a beszámolók tartalmazzák a szolgáltatást igénylő fogyatékosok számát. Sajnálatosan a családsegítés és a közösségi ellátás statisztikai nyilvántartásában nem szerepel, hogy a szolgáltatást igénybevevőnek van e bármilyen fogyatékosága, ezért itt csak becsült adatokat fogunk kapni. Az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó osztálya, munkatársa révén a munkabeszámolók hozzáférhetőek.

A „közösségi ellátás szenvedélybetegek vagy pszichiátriai betegek részére” cellákba értelemszerűen csak az ellátott fogyatékos személyek számát szükséges megadni. Előfordul, hogy a fogyatékos személy aktuális vagy krónikus állapota szükségessé ezeket a közösségi ellátási formákat.

7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezmények

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosokhoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján	
Pénzbeli ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	
Aktív korúak ellátása	
Rendszeres szociális segély	
Lakásfenntartási támogatás	
Ápolási díj	
Temetési segély	
Átmeneti segély	
Természetbeni ellátás:	
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság	
Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezzük, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	
Közgyógyellátás.	
Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	
Adósságkezelési szolgáltatás	
Energia felhasználási támogatás	
Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	
Fogyatékosági támogatás	
Rokkantsági járadék	
Személygépkocsi átalakítási támogatás	
Közlekedési kedvezmény	
Személygépkocsi szerzési kedvezmény	
Parkolási igazolvány	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékosok. A más jogszabály alapján nyújtott ellátásoknál a MÁK a folyósító, ezért az adat tőlük szerezhető be.

Javaslat: Reprezentatív kérdőíves felmérés az érintettek körében, hogy milyen ellátásokat vesznek igénybe. Érdekes lehet az a kérdés is, hogy ismerik-e egyáltalán a lehetőségeiket.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgálati célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

Aktuális jogszabályok:

1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

2009. évi CXXV. törvény a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról

62/2011. (XI. 10.) NEFMI rendelet a jelnyelvi tolmácsszolgálatok működésének és a jelnyelvi tolmácsszolgáltatás igénybevételének feltételeiről igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól

		Igen/nem								
		Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hango- s tájéko- z- tatás	Induk- -ciós hurok	Tapin- t- ható infor- máci- ó	Jel- nyelv i segít- ség	Egyéb
oktatás i intézm- ények	alapfok	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	középfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	felsőfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egész- ségügy i intézm- ények	fekvőbeteg ellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	járó beteg szakellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	alapellátás	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények		nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
önkormányzati, közigazgatási intézmény		nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
igazságszolgálati, rendőrség, ügyészség		nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények		nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat, fogyatékos ügyi referens információi, fogyatékosok civil szervezetei

Kérjük, adja meg, hogy a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítő eszközök közül melyek állnak rendelkezésre (Igen/nem válasszal).

7.3.2. táblázat – Akadálymentesítés a foglalkozatóknál

	Igen/nem								
	Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hango s tájéko- z-tatás	Induk- -ciós hurok	Tapin- t- ható infor- máci ó	Jel- nyelv i segít- ség	Egyéb
A foglalkoztató neve és a foglalkoztatás jellege:									

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen foglalkoztatást végző vállalkozásoknál.

A munkahelyek akadálymentesítettségéről alig lehetséges az adatgyűjtés, mivel a többsége vállalkozás formában működik.

Kérjük, adja meg, hogy a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítő eszközök közül melyek állnak rendelkezésre (Igen/nem-es válasszal). Foglalkoztatónként külön sorokat szükséges nyitni.

7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

	Igen/nem								
	Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hango s tájéko- z-tatás	Induk- -ciós hurok	Tapin- t- ható infor- máci ó	Jel- nyelv i segít- ség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)									
Helyi és távolsági tömegközlekedés									
Buszpályaudvar, buszvárók									
Vasútállomás									

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársától és az érdekvédelmi szervezetek vezetőitől.

7.3.4. táblázat - Fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások

	Az adott évben a szolgáltatást igénylő fogyatékos személyek száma		
	2010	2011	2012
ápolást, gondozást nyújtó intézmény			
rehabilitációs intézmény			
lakóotthon			
támogatott lakhatás*			
átmeneti ellátást nyújtó fogyatékosok gondozóháza			

Forrás: helyi adatgyűjtés

A helyi adatgyűjtést nehezíti a lehetséges fenntartók sokfélesége. A felsorolt intézményeket egyházi és civil szervezetek is alapíthatják és működtethetik. Különösen fontos arról

meggyőződni, hogy milyen tervezési, megvalósítási szakaszban van a támogatott lakhatás megvalósítási programja. Tulajdonképpen ennek fejlettsége az egyik legerősebb mutatója a fogyatékosokról való gondoskodásnak.

A szociális alapszolgáltatások segítséget jelentenek a fogyatékos személyeknek abban, hogy saját otthonukban, lakókörnyezetükben önálló életvitelt tudjanak fenntartani. Különös jelentősége van a helyi tájékoztatásnak, a mindenki számára azonos esélyű hozzáférés biztosításának. Célszerű ennek formáiról és rendszerességéről információkat gyűjteni.

Szakellátás akkor válik szükségessé, ha a fogyatékos személy önálló életvitelét saját otthonában az alapszolgáltatások már nem tudják biztosítani. Ezekben az ellátási formákban is külön gondot kell fordítani az önrendelkezés és önállóság érvényesülésére. Ilyenek az intézmény napirendjének szigorúsága, a kapcsolatok ápolásának lehetősége és módja intézményen kívüli személyekkel, intézményen belüli párkapcsolatok alakulása.

*A támogatott lakhatást 1257/2011. (VII. 21.) Korm. határozatot teszi lehetővé, 2012. január 1-sejétől kezdődően. Az eddigi bentlakásos intézményeket felváltó önálló lakóotthonba való kitagolás, lehetővé teszi a lakhatás és a napközbeni tevékenységek (pl. oktatás, gondozás, szabadidős tevékenységek, társas kapcsolatok) szétválását. A korábbi komplex ellátás a jövőben két önálló szolgáltatásban valósul meg, a lakhatást és az önálló életvitelt segítő szolgáltatásra.

Aktuális jogszabály:

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről

321/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet a szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről

1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

1257/2011. (VII. 21.) Korm. határozat